Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1999 йил 9 октябр шанба

Сотувда эркин нархда № 200 (2238)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

БЕДОР ЎЙ

Барчага маълумки, спорт ҳар доим тинчлик элчиси, халқлар ўртасидаги дўстлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашнинг ноёб воситаси бўлиб келган ва шундай бўлиб қолади.

Ислом КАРИМОВ

УКРАИНА — ИШОНЧЛИ ДЎСТ, МУНОСИБ ҲАМКОР

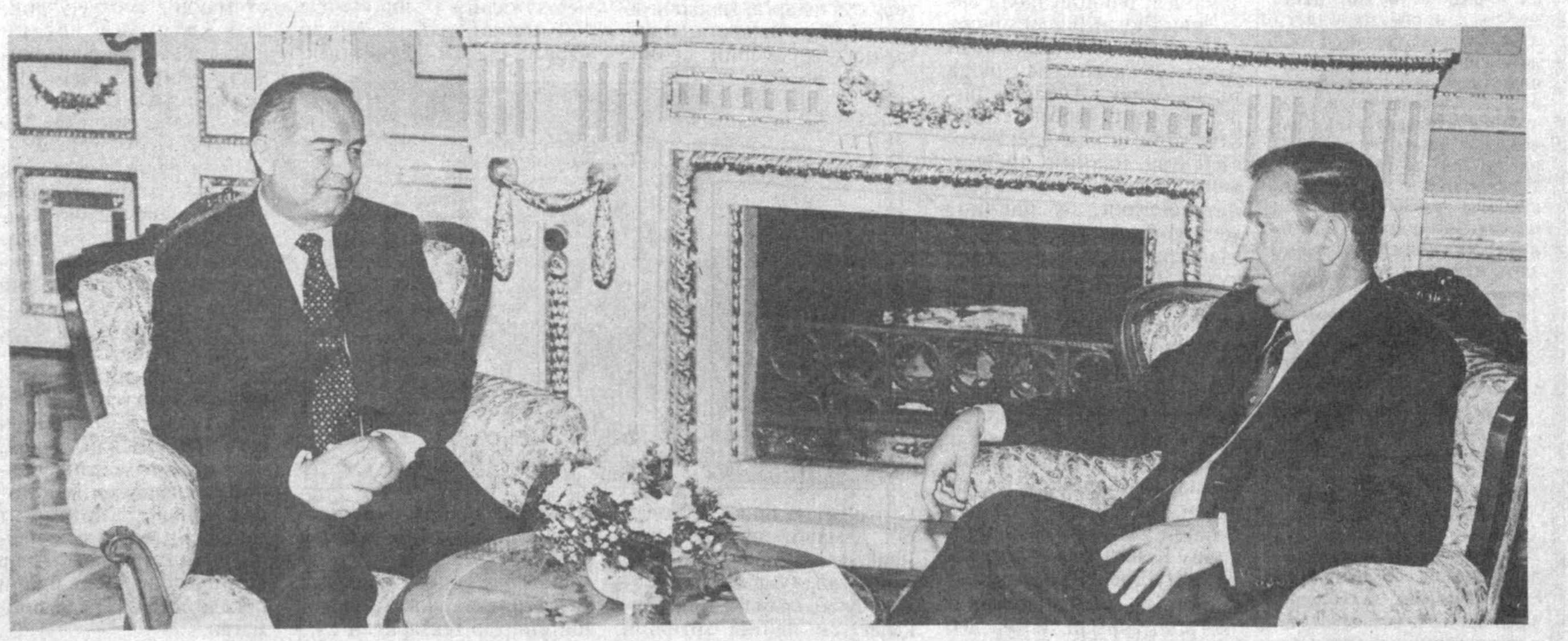

Ҳамкорликнинг янги босқичи – Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 7-8 октябр кунлари Украинага буюрган расмий ташрифи натижаларини ана шундай сифатлаш мумкин. Украин заминида ўтказилган музокаралар, имзоланган ҳужжатлар, билдирилган фикрлар бунинг яққол далилидир.

Ўзбек ва украин халқларини жуда кўп жиҳатлар бирлаштириб туради. Лекин уларнинг энг кўзга ташланадигани одамларимизнинг меҳмондўстлигидир. Бу муштарак хусусият давлатимиз раҳбарининг Украинага сафари аввалидаёқ, Киевнинг "Борисполь" аэропортида ёрқин намоён бўлди. Ислом Каримов украинча нон-туз билан кутиб олинди.

Шу ернинг ўзида Ислом Каримов маҳаллий журналистларнинг саволига жавоб қайтариб, мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорлик тобора ривожланиб бораётганлигининг ифодаси сифатида сўнгги вақтда давлатлараро товар айланмаси ҳажми кескин ортганлигини айтди.

Дастлаб икки давлат раҳбарларининг яккама-якка учрашуви бўлиб ўтди. Ислом Каримов ва Леонид Кучма давлатлараро муносабатларни янада юқори босқичга кўтариш, иқтисодий ҳамкорликни чуқурлаштириш, ўзаро савдо маблағини кўпайтириш, транспорт коммуникацияларини ривожлантириш ва бошқа масалалар хусусида фикр алмашдилар.

Шундан кейин президентлар иштирокида Ўзбекистон ва Украина делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокаралари бўлиб ўтди. Музокараларда икки мамлакат ўртасидаги ижтимоий-сиёсий, иқтисодий-молиявий, энергетика ва транспорт соҳаларидаги алоқалар тобора юксалиб бораётгани, Ўзбекистон раҳбарининг мазкур ташрифи эса бу борада муҳим босқич вазифасини ўташи таъкидланди. Самарали музокараларнинг натижаси ўлароқ, Ўзбекистон ва Украина ўртасида катта аҳамиятга молик давлатлараро ҳужжатлар имзоланди.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва Украина Президенти Леонид Кучма икки давлат ўртасидаги ҳам ўзаро, ҳам глобал ва минтақавий миқёсдаги стратегик ҳамкорлик ҳақидаги қўшма баёнот ҳамда Ўзбекистон Республикаси билан Украина ўртасида 1999-2008 йилларга мўлжалланган иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимга имзо чекдилар.

Ўзбекистон ташқи ишлар вазири А.Комилов ва Украина ташқи ишлар вазири Б.Тарасюк икки ёқлама фуқаролик ҳолатларининг олдини олиш тўғрисидаги битимни ратификация қилиш ҳақидаги протоколга имзо чекдилар.

Шундан сўнг икки мамлакат президентлари оммавий ахборот воситалари вакиллари учун матбуот анжумани ўтказдилар.

Леонид Кучма бўлиб ўтган музокаралар, имзоланган ҳужжатлар мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар стратегик аҳамиятга молик эканлигини яна бир бор намойиш қилганини қайд этиб, Украина Ўзбекистон билан бундай алоқалардан ҳар томонлама манфаатдор эканлигини ва иқтисодий ҳамкорлик ҳақидаги битимга катта умид боғлашини таъкидлади. Мен бизга кўрсатилган катта ёрдам учун Ўзбекистон раҳбаридан миннатдорман. Бу йил Ўзбекистон пахтаси ортилган илк вагонлар Украинага келди. Бу эса аввало тўқимачилик соҳасида минглаб одамларни иш билан таъминлаш демакдир. Ўз навбатида бу нафақат иқтисодиётга, балки одамларнинг руҳиятига, ижтимоий соҳага ижобий таъсир этади. Шунинг ўзи давлатларимиз ўртасидаги ишончнинг мустаҳкамлигини кўрсатади.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов музокаралар чоғида экстремистик ва террористик кучлар таъсирида Ўрта Осиё минтақасида вужудга келган вазият, жумладан, Қирғизистон жанубидаги мавжуд аҳвол ҳам муҳокама этилганини айтди. Мамнуният билан шуни қайд этмоқчиманки, деди Юртбошимиз, барча муҳокама этилган масалалар, уларни ҳал этиш юзасидан қарашларимиз ҳамоҳангдир.

Икки давлат ўртасида имзоланган ҳужжатлар сони юзга яқинлашди. Бугун қабул қилинган ҳужжатларнинг асосийси эса 2008 йилгача мўлжалланган иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битим бўлиб, уни амалга ошириш бўйича аниқ дастур ҳам ишлаб чиқилган. Айтиш керакки, Ўзбекистонда ҳам, Украинада ҳам мамлакатларимизда ишлаб чиқарилган маҳсулот ва хомашёга эҳтиёж мавжуд. Мазкур битим ўзаро манфаатли шароитда бу талабни қондириш имконини беради.

— Умуман, Украина билан муносабатларимиз ҳақида гапирадиган бўлсак, нафақат мен ўзим, балки бутун ўзбек халқи Украина билан дўстона, мустаҳкам ва узоқ муддатли алоқалар тарафдоридир, — деди Йўлбошчимиз. — Шу маънода, биз Украина барқарор ривожланиш йўлидан боришидан, бугунга қадар олиб борилган тараққиёт йўналишида давом этишидан манфаатдормиз.

Шу куни Ўзбекистон Республикаси Президенти ўзи жойлашган қароргоҳда Украина Бош вазири Валерий Пустовойтенкони қабул қилди. Суҳбат чоғида ўзаро иқтисодий ҳамкорликнинг янги йўналишларини очиш, алоқаларни янада ривожлантириш хусусида фикр алмашилди.

Ташриф асносида Ислом Каримов Украина миллий телевидениесининг биринчи каналига интервью берди. Юртбошимиз Ўзбекистон билан Украина нафақат икки томонлама муносабатлар, балки жаҳон миқёсидаги кўпгина масалалар бўйича яқин ҳамфикр эканлигини қайд этди.

Давлатимиз раҳбарининг Украинага расмий ташрифининг иккинчи куни иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган украиналик аскарлар хотирасига ҳурмат бажо келтиришдан бошланди. Президентимиз Киевдаги Номаълум аскар қабрини зиёрат қилди.

Мариин саройида Ислом Каримов ва Леонид Кучманинг якуний учрашуви бўлиб ўтди. Икки мамлакат раҳбарлари ташриф самарали бўлганлиги ва у муносабатларимизни янги поғонага олиб чиқишига ишонч билдирдилар.

Украина корхоналарининг Ўзбекистон билан ҳамкорликка интилиши нақадар кучли эканини "Борисполь" аэропортида кўриш мумкин бўлди. Ташриф дастури ўта тиғизлиги инобатга олиниб, бу ерга Украина машинасозлик корхоналарида ишлаб чиқарилаётган трактор ва ғалла ўриш комбайнларининг янги моделларидан намуналар келтирилган экан.

Ислом Каримов Леонид Кучма ҳамроҳлигида уларни кўздан кечирар экан, украин техникасининг унумдорлиги, замонавий талабларга қанчалик жавоб бериши, Ўзбекистон шароитига қай даражада мослиги билан қизиқди. Уларни юртимиз далаларида синаб кўриш таклифини билдирди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Президентининг Украинага сафари ниҳоясига етди. "Борисполь" аэропортида Ислом Каримовни Украина Президенти Леонид Кучма ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолди.

Украинадан қайтаётганда Юртбошимиз ўзбекистонлик журналистларга интервью берди:

– Украина мамлакатимизнинг халқаро муносабатларида алоҳида ўрин тутади, — деди, жумладан, Ислом Каримов. — Ўтмишга мурожаат қиладиган бўлсак, халқларимиз ўртасидаги алоқалар узоқ тарихга эга. Ички ва ташқи сиёсатда, давлатларимиз келажагини қуриш масалаларида қарашларимиз муштарак. Шу боис ҳар сафар бу диёрга келганимда ўзимни дўстлар даврасида ҳис қиламан.

Бироқ бугун ўзаро муносабатларимиздаги бор имкониятларимизни ишга солиб, товар айирбошлашни янада кўпайтиришга тўсиқ бўлаётган баъзи сабаблар мавжуд. Улар қаторида Украинадаги турли сиёсий тортишувлар, ўзаро ҳисоб-китоблар масаласи тўлиқ ҳал этилмаганлигини айтиш мумкин. 2008 йилгача иқтисодий ҳамкорлик ҳақидаги Битим бу борадаги муаммоларни бартараф этишга қаратилган амалий ҳужжатдир.

Йўлбошчимиз булар ташриф мақсадининг иқтисодий томони эканлигини айтиб, иккинчи мақсад сиёсий ҳамкорлик бўлганини маълум қилди. Зеро, Ўзбекистон Украина каби ҳарбий-техникавий ва илмий салоҳиятга эга қудратли шерик ва елкадош дўст мамлакат билан ҳамкорликдан манфаатдор.

– Сафардан кўзланган яна бир ният борки, бу ҳақда ҳам очиқ айтиш зарур, — деди давлатимиз раҳбари. – Бу – Украинадаги Президент сайлови арафасида Леонид Кучмадек тажрибали ва ишончли раҳбарни қўллаб-қувватлаш. Демоқчиманки, биз Украина халқи ўз тараққиёти йўлидан собитқадамлик билан боришидан, алоқаларимиз барқарор ривожланишидан манфаатдормиз. Пировардида, дўстлигимиз абадий эканлигига, барча соҳалардаги ҳамкорлигимиз бардавом бўлишига қатъий ишонамиз.

Беҳзод УСМОН,
ЎзА махсус мухбири
Тошкент-Киев-Тошкент.

СУРАТДА: Расмий ташриф пайтидан лавҳа. А. ТЎРАЕВ (ЎзА) олган сурат.

МУСТАҚИЛЛИК ЮЛДУЗЛАРИ

Турли мусобақаларда ғолиб бўлган спортчиларимизнинг шоҳсупага чиқиб, Ватанимиз мадҳиясини тинглаётган ҳолатини ҳеч кузатганмисиз? Ўнг қўлининг кафти чап кўкрагини устида туради. Бу бежиз эмас, албатта. Спортчи эгнига кийган кийимининг айнан шу жойига давлатимиз герби тасвири туширилган. Бу — Ватан рамзи. Яна ҳам чуқурроқ мулоҳаза юритмоқчи бўлсангиз, инсон юраги ҳам шу ерда жойлашган...

XXI аср сари

1974 йил Куба пойтахти Гавана шаҳрида ўтказилган бокс бўйича биринчи жаҳон чемпионатида ўзбекистонлик спортчи бош соврин эгаси бўлди, «Тошкент йўлбарси» деган ном олди. Ўшанда курраи заминнинг турли бурчакларидан ташриф буюрган томошабинлар билан лиқ тўлган зал тепасида дунёнинг биринчи чемпиони шарафига қип-қизил байроқ ҳилпираганида нега Руфатнинг қалбида бир армон садо берганлигининг сабаби бугун барчага аён.

Орадан 25 йил ўтди. Р. Рисқиевнинг ғалабасини андижонлик чапдаст йигит Ўткирбек Ҳайдаров яна бир карра такрорлади. Энди тамоман бошқа туғ мардона ҳилпиради, ўзга мадҳия янгради. Энди армон эмас, қувончимиз садоси етти иқлимга таралди.

1994 йил Хиросимада ўтказилган Осиё ўйинларини эсланг. Мамлакатимиз чарм тўп усталари бутун қитъани лол қолдириб, биринчи ўринни эгаллашди. Ўшанда моҳир ҳужумчимиз Шуҳрат Мақсудов Ўзбекистон байроғини даст кўтариб, бутун стадион бўйлаб югурганида телевизор олдига михланган минглаб юртдошларимизнинг кўзидан беихтиёр ёш чиқиб кетганини инкор эта оласизми? Беихтиёр дедик. Йўқ, бу рамзий тушунча. Аслида кўнгил, юрак амрисиз заррача йиғлай олмаймиз. Қалбда ватанпарварлик туйғуси жўш ураётган эканки, юртнинг шуҳрати юксалганидан қувонч ёшларига ичдан изн бердингиз. Энди ўзингиз айтинг, азиз ўқувчим, буларнинг бариси биз эришган Озодлик, Ҳуррият шарофати эмасми?

Дарҳақиқат, мустақилликдан кейин нафақат иқтисодий-ижтимоий жабҳаларда, жумладан спорт соҳасида ҳам мақтанса арзигулик ютуқларга эришдик, мамлакатимиз нуфузли халқаро мусобақалар ўтказиладиган ўзига хос марказга айланди.

Ўзбек курашининг довруғи тикланиб, биринчи жаҳон чемпионати ўтказилганлиги, анъанавий бўлиб қолган теннис бўйича «Президент кубоги»нинг шуҳрати ҳақида гапирмасам ҳам барчангизга яхши маълум. Юртимизда қисқа фурсатда қад ростлаган замонавий спорт мажмуалари, муҳташам теннис кортларини ҳам ўз кўзингиз билан кўриб турибсиз.

Нурхон Нафасов бошчилигидаги ёш каратэчиларимизнинг довруқли япон «оқ кийим»ларини титратаётгани ҳақида сўз очиш менга фахр бағишлайди. Ёхуд шарқона якка курашнинг яна бир тури — таэквондо усталаримизнинг ютуқлари ҳақида гапириш мен учун мароқли.

Аёллар ўртасида волейбол бўйича мамлакатимиз терма жамоасининг «Микассо кубоги»ни қўлга киритганини ҳамма ватандошларимиз ҳам билмаса керак, деган фикрда қизларимизнинг Япония, Россия, Қозоғистон, Қирғизистон жамоалари устидан эришган ажойиб ғалабалари ҳақида тўлқинланиб ёзишга ҳақлимиз. Пойтахтимизда ўтказилган эркин ва юнон-рум кураши бўйича Осиё чемпионатида иштирок этган хорижий мутахассис ва спортчиларнинг мусобақа жуда юксак савияда ташкил этилганидан ўз ҳаяжонларини яширолмаганлигига нима дейсиз?

Хуллас, ёзаверсак мисолларнинг охири кўринмайди. Лина Черязованинг Олимпиада, Артур Григоряннинг саккиз карра жаҳон чемпиони бўлганлиги-чи! Рустам Қосимжоновнинг оламнинг энг кучли шахмат усталарига муносиб рақиб эканлигини, теннисчи қизимиз Ирода Тўлагановaнинг Уимблдон маликаси бўлганлигини нафақат юртимизда, балки хорижда ҳам каттаю кичик яхши билади.

Ютуқларимиз ҳақида гапириш яхши, аммо спорт соҳасида камчиликларимиз йўқми, дея эътироз билдиришингиз турган гап. Тўғри, камчиликларимиз ҳам, очилмаган имкониятларимиз ҳам етарли. Бироқ, тан олиб айтайлик. Эндигина саккиз ёшга тўлган давлатнинг ютуғи бўлса, шунчалик бўлсин-да. Ён дафтарингизни, қалин-қалин тарих китобларини ахтариб кўрингчи, дунё тажрибасида шунчалик тез танилган мамлакат бормикан? Бор бўлса, нечта экан? Республикамизнинг бунчалик зудликда жаҳон аро бор бўй-бастини намойиш эта олганида спортнинг, бутун вужуди ватанпарварлик туйғулари билан жўш урган шижоатли спортчиларимизнинг ҳиссаси бебаҳодир. Зеро, ҳеч бир соҳа мамлакатни спортчалик дунёга тез танита олмайди. Спортимизнинг бугунги баҳодирлари — Мустақиллик юлдузлари. Бу юлдузлар шу саккиз йил ичида чарақлади.

Ҳа, бир ҳақиқатни очиқ айтайлик. Бу оламшумул ютуқлар, аввало, Истиқлол шарофати бўлса, иккинчидан, юртимизда ҳукм сураётган осойишталик, барқарорлик туфайлидир. Ўзингиз қиёсланг: 20 йилдан бери ички низолар, можаролар, отишмалар давом этаётган Афғонистонда спортни ривожлантириш ҳақида гапиришнинг ўзи кулгили эмасми?

Кураш бўйича биринчи жаҳон чемпионати ўтказилаётганида бир мўйсафид отахон қувончини яшира олмай, кўзда ёш билан «Илойим, юртимизга кўз тегмасин», деб дуо қилганди. Биз ҳам ушбу мухтасар иншомизнинг сўнгги сўзини ўша калом билан якунлашни маъқул топдик.

Озод РАЖАБОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҚИРҒИЗИСТОН ЖАНУБИДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

Ўтган кун давомида Хўжа Очкан қишлоғи ва унинг теграсини ҳисобга олмаганда, Ўш вилоятининг Боткен, Лайлак, Чўн Олой ва Қадамжой туманларида жиддий ўзгариш бўлмади.

Боткен воқеаси такрорланишига йўл қўймаслик мақсадида Ўш вилоятининг жанубида алоҳида ҳарбий бўлинмалар тузиш давом этмоқда. Боткен ҳарбий шаҳарчасини қўриқлашни кучайтириш чоралари кўрилди. Қўшимча постлар қўйилмоқда, соқчилар сменаси таркибида офицерлар сони кўпайтирилди, шаҳарча ичида соқчилик йўлга қўйилди.

Қирғизистон ҳукумат қўшинлари Зардоли қишлоғи атрофида Ормазан яйловини "тозалаш" чоғида 10 нафар жангарини асир олди. Уларни сўроқ қилиш чоғида Хўжа Очкан қишлоғидаги террорчи гуруҳлар сафида 9 та обрўли жангари бўлиб, улар бошқаларни ўз бошлиқлари буйруғини сўзсиз бажаришга мажбур қилаётганини аниқланди. Асир тушганларнинг гапларига қараганда, ана шу террорчилар қўлга олинса, қолганлар қаршилик кўрсатмай, ўз ихтиёри билан таслим бўлади. Кўпгина жангарилар босқинчилар тўдасига тушиб қолганидан пушаймон бўлмоқда, лекин бошлиқларининг жазосидан қўрқиб, қочишга ботинмаяпти.

Жангарилар озиқ-овқат маҳсулотларини тайёрлаш мақсадида маҳаллий аҳолидан тортиб олинган 100 бошга яқин қорамол, қўй, эчки ва паррандаларни сўйган.

"Слово Кыргызстана" ("Қирғизистон сўзи") газетасининг ёзишича, Зардоли қишлоғи озод қилинганидан сўнг террорчилар ин қуриб олган маҳаллий масжидда шприцлар, укол қилишга тайёрлаб қўйилган наркотик моддалар топилган.

Босқинчилар мамлакат ҳудудига суқулиб кирганидан буён Қирғизистон томонидан 16 киши ҳалок бўлди, 54 киши жароҳатланди. Ҳеч нарсадан тап тортмайдиган ёлланма қотиллар тўдалари одамлар бошига тушган кулфат ва фожиа келтиришдан ташқари, 70 кундан буён давом этаётган уруш натижасида Қирғизистонга улкан моддий, молиявий ва бошқа зарар ҳам етказди.

Ғофур ЖАМОЛОВ.

Россия ҳарбий-ҳаво кучларининг юк самолёти 8 октябр куни Қирғизистон армияси учун ўқ-дори ҳамда қишки ҳарбий кийимдан иборат моддий-техник ёрдам келтирди, деб ёзади РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси мухбири, Қирғизистон президенти матбуот котиби Канибек Имаалиев маълумотига таяниб.

Расмий маълумотларга кўра, Россия томони коллектив хавфсизлик тўғрисидаги шартномага мувофиқ равишда шундай ёрдам кўрсатмоқда. Ҳарбий-техникавий ёрдам Арманистон, Қозоғистон ҳамда Ўзбекистон томонидан ҳам кўрсатилмоқда, дейилади хабарда.

* * *

Очиқ айтиш керак, Тожикистон ўз ҳудудидаги жангариларнинг Қирғизистонга ўтишига қарши ҳеч бир иш қилаётгани йўқ, деди Қирғизистон армиясининг бирлашган қуролли кучлари қўмондони, генерал Абдигул Чўтбоев РАТА-ТАСС ахборот агентлиги мухбирига берган интервьюсида. Унинг айтишича, Тожикистондаги жангарилар Қирғизистон жанубидаги террорчиларга қурол-яроғ ва ўқ-дорини етказишда давом этмоқда.

Генералнинг таъкидлашича, ҳозир энг асосий масала гаровдагиларни озод қилиш ва шундан сўнг террорчиларни батамом йўқ қилишдир. Биз учун қийинчилик туғдираётган асосий масала кескин ўт очишимиз керак бўлган нуқтада гаровга олинганларнинг борйўқлигини билишдир. Айни пайтда Зардоли ва Қўрғон қишлоқлари жангарилардан озод қилинган, улар қишлоқларда милиция ходимларини, маҳаллий ҳокимият вакилларини ҳамда ўқитувчиларни отиб ташлаган, деди А.Чўтбоев.

Гувоҳларнинг айтишича, террорчилар масжидларда яшаган. Зардоли ва Қўрғон қишлоғи жангарилардан тозалангандан сўнг, улар истиқомат қилган масжидлар кўздан кечирилганда, у ерда наркотик модда қолдиқлари ва шприцлар топилган.

(ЎзА).

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг қурултойи

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг III қурултойи бўлиб ўтди. Унда мазкур партия Марказий Кенгашининг биринчи котиби А.Жалолов Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашининг сиёсий ҳисоботи ва партия ташкилотларининг навбатдаги вазифалари тўғрисида маъруза қилди. Шунингдек, партиянинг Олий Мажлисдаги фракцияси фаолияти тўғрисидаги ҳисобот ҳам тингланди.

Делегатлар Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг янги таҳрирдаги Дастури ва сайловолди сиёсий дастури лойиҳаларини қабул қилди, партия Низомига ўзгартиришлар киритди. Қурултойда, шунингдек, партия Марказий Кенгаши ва Марказий Тафтиш комиссияси аъзолари сайланди.

Қурултойда Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан мамлакат Президентлигига мазкур партия Марказий Кенгашининг биринчи котиби А.Жалоловнинг номзоди кўрсатилди. Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлигига номзодлар рўйхати тасдиқланди.

(ЎзА).

Сайловлар олдидан

Қарши шаҳридаги Мустақиллик майдонининг кунчиқар томонида ҳашаматли кўп қаватли иморат бор. Унинг биринчи қаватида «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази вилоят бўлими жойлашган. Айни пайтда эса ана шу жой халқ депутатлари Қашқадарё вилоят Кенгашига сайлов ўтказувчи вилоят сайлов комиссия ихтиёрига берилган. Телефон рақами 4-45-79, 4-61-17.

ОЧИҚ ЭШИКЛАР

Остона ҳатлаб, бинога қадам қўйишингиз билан катта-катта қилиб «9 январ» ва «5 декабр» рақамлари битилган плакатга кўзингиз тушади. Ва беихтиёр нигоҳингизни тортган рақамлар остидаги сўзларни ўқийсиз: «2000 йил. 9 январ. Якшанба. Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови куни. Сайловга марҳамат!» «1999 йил 5 декабр. Якшанба. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис ҳамда халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига депутатлар сайлови куни. Сайловга марҳамат!» Бир зум фикрга толасиз. Ҳали хаёлингизни йиғиштириб улгурмай шундоққина ўнг қўлдаги очиқ эшикдан кириб-чиқаётган кишилар диққатингизни тортади. Уларнинг гап-сўзларидан вилоят сайлов комиссиясига келиб-кетишаётганини англайсиз.

Шинамгина хона. Столнинг тўридан жой олган сайлов комиссиясининг раиси Иноят Шароповнинг бош қашишга қўли тегмайди. Телефонлар тўхтовсиз жиринглайди. Раис уларнинг бирини қўйиб, бирини кўтаради. Жавоблар ҳам қисқа ва лўнда.

— Ташаббускор гуруҳ тузмоқчимисизлар? Марҳамат «Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисида»ги Қонуннинг 22-1-моддасига қаранг. Саволингизга жавоб топасиз. Аризани? Қайси сайлов комиссиясига тегишли бўлса, ўшанга берасиз. Имзо қаердан қандай тўплаш лозимлиги ҳам айтилган. Яна бир нарса. Мустақил номзодларни қўллаб-қувватловчи марказнинг Қашқадарё вилоят бўлими ҳам мавжуд. Амалий ёрдам керак бўлса, ана шу бўлимнинг кенгаши раҳбари Мирза Турсуновга учрашишларингиз мумкин.

Шундай деганча Иноят Шаропов телефон гўшагини қўйиб, бизга юзланган эди ҳамки яна қўнғироқ жиринглаб қолди. Узр сўраб, гўшакни кўтарди.

— Туман ҳокимининг ёрдамчиси депутатликка сайлангудек бўлса эгаллаб турган лавозимидан бўшаши керакми? Қизиқ савол. Қонунда ҳокимият ижроия органларининг мансабдор шахслари (ҳокимлар бундан мустасно) депутатликка сайлансалар, лавозимларидан бўшаш тўғрисида ариза берганлари тақдирдагина ва депутатликка номзод этиб рўйхатга олиниши кўрсатилган. Ҳм... бу мансабдор шахслар кимлар дейсизми? Вилоят, туман ва шаҳар кенгашларида тасдиқланадиган раҳбарларда, яъни ҳоким ўринбосарлари, гуруҳ раҳбарлари, бошқарма ва бўлим бошлиқлари... Ҳокимнинг ёрдамчиси сессияда тасдиқланмайдику деган эътирозингиз ўринли. Марказий шифохонанинг бош дўхтири айни чоғда туман, шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими мудири ҳам ҳисобланади. Хуллас, буни аниқлаш керак экан. Мен аниқлаб, сизга қўнғироқ қиламан. Хўпми. Телефон рақамингизни айтинг...

— Чарчамаяпсизми?

— Э, чарчаш қаёкда. Лекин иш кўп, — жилмаяди Иноят Шаропов. — Бунинг устига «Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлим раисиман. Энди эса вилоят оқсоқолларининг мувофиқлаштирувчи кенгаши тузилиши керак. Бунгаям тайёрланмаса бўлмайди.

Гапнинг очиғини айтганда, бу галги сайловга одамларда қизиқиш катта. Одамлар энди қонунларнинг ҳар бир моддасининг моҳиятига етишга интилишаяпти. Кўраяпсиз-ку қандай саволлар билан мурожаат қилишаяпти?

— Тўғри айтасиз. Тайёргарлик қандай бўлаяпти?

— Тайёргарлик зўр. Биз ўзимизга тааллуқли ҳамма ишни қилаяпмиз. Тадбирлар, кунлик режа тузилган. Улар тўкис бажарилаяпти.

— Адабиётлар, плакатлар бордир?

— Ҳа, албатта. 57 та сайлов округининг ҳаммасида сайловга оид адабиётлар бор. Плакатлар кўзга кўринарли жойларга илинган. Сайлов комиссияси аъзоларигина эмас, фаолларимиз ҳам тиним билишмаяпти. Аммо биров нолиётгани йўқ. Ҳар ким ўзининг қилаётган ишидан хурсанд. Ахир муносибдан муносиброқ киши депутат бўлса, эл-юртга хизмат қилса, тинчлик, фаровонлик таъминланса, яна нима керак? Бундан бошқа муддао борми? Ана шуни тушунтираяпмиз, керак бўлса, амалий ёрдам бераяпмиз.

Дарҳақиқат шундай. Сайлов комиссияси раиси Иноят Шаропов ҳам, аъзолари ҳам шундай кайфиятда. Руҳ баланд. Ҳаракат дадил ва қатъий. Ахир элни, юртни севган кишининг бундан бошқа муддаоси борми?

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Қишлоқлар қиёфаси ўзгармоқда

Мустақиллик йилларида Сурхондарё вилоятининг шаҳар ва қишлоқлари қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгарди. Бу жойларда кўплаб маданий-маиший бинолар, турар жойлар қад ростлади, янги йўллар, гузарлар барпо этилди. Ана шу бунёдкорлик ва ободончилик ишларида Деновдаги 93-ихтисослашган қурилиш ташкилоти жамоасининг муносиб ҳиссаси бор. Улар ҳар бир буюртмани тоза ва сифатли бажариб, муддатида топширишга эришмоқдалар.

СУРАТДА: мазкур қурилиш ташкилотининг электрпайвандчиси Абдумурод Мамамуродов.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

«Халқ сўзи»га жавоб берадилар

«СОХТА ИМТИЁЗЧИЛАР»

Газетанинг шу йил 9 сентябр сонида юқоридаги сарлавҳали танқидий мақола чоп этилган эди. Унда жумладан, Тошкент шаҳар Яккасарой туманидаги баъзи мактаб ва мактабгача тарбия муассасаларида белгиланган имтиёзлардан фойдаланишда қонун талабларига тўла риоя қилинмаётганлиги каби камчиликлар очиб ташланганди.

Таҳририят яқинда туман халқ таълими бўлимидан мазкур масала бўйича жавоб мактуби олди. Бўлим мудири жаноб А. Икромовнинг хабар беришича, мақола туман мактаб ва мактабгача тарбия муассасаларида чуқур ўрганиб чиқилган. Мақолада кўрсатилган фактлар ҳақиқатан ҳам ўз исботини топган. Шу камчиликларга йўл қўйган тумандаги 358-, 420-, 594-болалар боғчалари раҳбарлари туман халқ таълими бўлимининг буйруғига биноан ўз жазоларини олганлар.

Ушбу буйруқ ва мақолада кўрсатилган фактлар юзасидан халқ таълими бўлимига қарашли барча муассаса раҳбарлари билан мажлис ўтказилиб, унда юқорида кўрсатилган ҳолатлар бошқа қайтарилмаслигини таъминловчи чоралар кўрилди.

ТОШБУЛОҚ ХИРМОНИ

Наманган тумани пахтакорлари вилоятда биринчи бўлиб давлатга пахта сотиш шартнома режасини адо этдилар. Қабул пунктларига 22700 тонна юқори сифатли саноат хомашёси етказиб берилди. Ҳосилдорлик гектар бошига 34 центнерга етди.

Дастлабки муваффақиятда йиллик режани барвақт уддалаган «Ўзбекистон», «Хонобод», «Навбаҳор», «Ғайрат», «Ижодкор», Қ. Солиев номли, «Самарқанд», «Соҳибкор», «Ипакчилик» жамоа хўжаликлари пахтакорларининг улуши салмоқли бўлди.

Самарали меҳнат натижасида деҳқон рўзғорига барака кирадиган бўлди. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, туманда қишлоқ хўжалигининг ўзидан 150 миллион сўмдан ортиқ соф фойда олиш мўлжалланмоқда.

Айни кунларда туман далаларида йиғим-терим ишлари қизғин давом этаяпти. Пахтакорлар шартномага қўшимча яна 3000 тонна «оқ олтин» йиғиштириб, республика хирмонига муносиб улуш қўшишни ният қилишган.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ИККИ ХЎЖАЛИК МАРРАДА

Ховос туманидаги «Ширин» ширкат хўжалиги асосан боғдорчилик ва сабзавотчиликка ихтисослашган жамоа ҳисобланади. Мана бир неча йиллдирки, бу ерда пахта ҳам экилаяпти. Хўжалик деҳқонлари 180 гектар майдондан 200 тонна ҳосил йиғиштириб олишиб, вилоятда биринчи бўлиб дастлабки довонни забт этдилар.

Улар шу кеча-кундузда ялпи хирмонни 250 тоннага етказиш учун астойдил меҳнат қилишаяпти.

Шунингдек, тумандаги Бобур номли деҳқон ва фермерлар бирлашмаси пахтакорлари ҳам 300 тонналик хирмон уйиб, режани ошириб бажаришди. Уларнинг мўлжали 450 тонналик хирмон яратишдир.

Х. АЛИМҚУЛОВ.

«Пахта-99»

ОҚ ДАРЁЛАР ҚЎШИҒИ

— Мана шу далаларни кўрсам йил ўн икки ой қилган меҳнатнинг чарчоғи тарқаб кетгандек бўлади, — дейди Сайхунобод туманидаги «Шўразак» ширкат хўжалигининг пудратчиси, республикада хизмат кўрсатган пахтакор Тоштемир Шопўлатов чамандек очилган пахта далаларига қўли билан ишора қиларкан. — 80 гектардан ўртача 26 центнердан пахта териб олдик. Туманда биринчи бўлиб маррага етдик. Мўлжалимиз 40 центнер. «Юлдуз» навини яратган олимнинг отасига минг раҳмат. Негаки, бу навнинг ҳосили бирданига очилади. Машина билан теришга ўта қулай. Толаси пишиқ, узун. Ўғлим Маҳмуджон бугунгача икки қаторли машинада 100 тонна пахта терди. Бу йил даромадимиз чакки бўлмайдиган кўринади. Нима дедингиз, Абдурашидбой?

Ёнимизда турган ширкат хўжалиги бошқарувининг раиси Абдурашид Синдоров фикрни маъқуллаб бош силкиди. Кейин бизга ўгирилди. «Шу Боёвутдаги «Ғаллакор»нинг шашти баланд, деб эшитаяпман. Нима деб ўйлайсиз, пахта уларда зўрми, бизда зўрми?..»

Одамнинг юзи иссиқ бўлади. Бизлар жўровоз бўлиб «Сизлар зўр. Лекин «Ғаллакор»нинг ҳам даласига тикилиб тўймайсиз. Чаноқдаги пахтаси кафтингизга сиғмайди. Райимқул Ҳайитқулов деганлари улоқни бир тақимига олса бас: то маррагача тиним нималигини билмай ҳайдайди» дедик.

Синдоровга «Ғаллакор»нинг пахтасини мақтаяпмизу кўз олдимиздан шу тумандаги «Тараққиёт», Навоий номли, Турсунбой Латипов номли, «1-Боёвут» ширкат хўжаликлари пахта далалари кино тасмасидек «лип-лип» ўтади. Ўнлаб машиналар, минглаб теримчилар жавлон ураётган бу хўжаликларда кунига йиллик режанинг 5-6 фоизи миқдорида ҳосил йиғиштириб олинаяпти.

— Худо хоҳласа, бу йил вилоятда биринчи бўлиб рапорт берамиз, — деди теримнинг дастлабки кунлари «Ғаллакор» ширкат хўжалиги раиси Райимқул Ҳайитқулов. — Ўшанда механизатору сувчиларга, ҳашарчи-ю мактаб ўқувчиларига иккита қора қўчқорни сўйиб,

Султонҳовузнинг гуручидан ош дамлаб, зиёфат бераман!..

Бу гап тумандаги йиғилиш тугаб, одамлар айни тарқалаётган пайтда айтилган эди. Ана шунда суҳбатга «Тараққиёт» ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Маҳкам Шокиров қўшилди. — Биз эса битта қўчқор сўямиз. Бироқ маррага ҳам биринчи бўлиб биз борамиз.

Даврада енгил кулги кўтарилди. Икки раҳбар қўл олишди. Навоий номли ширкат хўжалиги раиси Ғофуржон Ҳамидов уларнинг қўлини кесар экан, бир гапни қистириб ўтди: «Зиёфатни аввал бизнинг хўжаликда еб, кейин сизларникига ўтамиз...». Мана шу гапга ҳам икки ҳафта бўлаяпти. Бугунги кунда биз номларини тилга олган хўжаликлар вилоят карвонининг энг олдинги сафида боришаяпти. Гап келганда отангни аяма, деган нақл бор. Инсонда ўз кучига ишонч, эртанги кунга интилиш, ёниқ бир ташаббус бўлса, унинг кўз қараши ҳам, қадам олиши ҳам, гап-сўзи ҳам ўзига хос бўлади.

Яқинда телефон орқали хушхабар эшитдик. Меҳнатобод туманидаги Ҳамза номли ширкат хўжалигига қарашли «Шаҳло» фермер хўжалиги уч иш кунида 100 тонна пахта тайёрлаб маррага етибди. Шунингдек, Шароф Рашидов туманидаги Абдулла Қодирий номли фермер хўжалигининг раҳбари Абдумалик Орзиқулов ҳам 170 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 24,3 центнердан ҳосил кўтариб, дастлабки довондан ошибди. Оқолтин туманидаги «Сардоба» деҳқон-фермер хўжаликлари бирлашмаси ҳудудидаги «Ҳайдар» мустақил фермер хўжалигининг зафарини айтмайсизми? Хўжалик раиси Воҳид Ҳайдаров тиним билмади, натижада бугун эл олдида юзи ёруғ бўлди. Мавжуд 110 гектарлик пахта майдонидан 280 ўрнига 295 тонна пахта топширди. Унинг мўлжали она-Ватан хирмонига яна 30 тонна «оқ олтин» топшириш! Зафар қучган бригадалар, фермер хўжаликлари пудрат асосида ишлаётган оилавий жамоалар туман ва вилоят ҳокимлигига сим қоқишиб, маррага етганликларини хабар қилишаяпти. Бугунги кунда уларнинг сони икки юздан ошиб кетди.

Ғўза ерда ўсади. Тупроқдан қувват, қуёшдан нур эмиб вояга етади. Бироқ ана шу ниҳол деҳқоннинг меҳрига, унинг бармоқлари тафтига қонмас экан, ҳосил чўғи барибир кўнгилдагидек бўлмайди. мирзачўлликлар қолоқлик доғини ювишга астойдил енг шимариб киришдилар. Шу кеча-кундузда Сирдарё вилояти далаларида 250 мингга яқин теримчи, 1214 та терим машинаси юқори унум билан ишлаяпти. Вилоят ниҳоят кунлик ўсишда республикамиздаги энг пешқадам вилоятлар сафига чиқиб олди.

Куз салқин шамоллари, ипакдек майин мезонлари, тип-тиниқ сувлари, боғларнинг ҳусн-тароватини билан бошқа уч фаслдан асло қолишмайди. Бироқ, бу фаслда пахтадан гўзалроқ, даладан зийнатлироқ, меҳнат нонининг таъмидан ширинроқ нарса бўлмаса керак. Ахир кузнинг бир куни йилни боқади, дея бежиз айтишмаган.

Ҳа, далаларда пахта қўшиғи янграмоқда. У оқ дарё мисоли қалбларга битмас-туганмас завқ-шавқ улашмоқда. Зеро, бугунимиз, эртамиз, дастурхонимиз тўкинлиги ана шу оқ дарёларнинг тўлиб-тошиб оқишига боғлиқ.

Алиқул ХОНИМҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТДА: вилоятда биринчи бўлиб зафар марраcига етиб келган «Ғаллакор» хўжалигининг илғор теримчиси Маҳбуба Пиримқулова.

«НИЧЕГО, ҲАЛИ ВАҚТ БОР...»

Ўртачирчиқ туманида барча имконият бўла туриб, йиғим-терим ишларида сусткашликка йўл қўйилаяпти. Нега?

Ўртачирчиқ туманида танти, фидойи деҳқонлар оз эмас. Уларнинг ғайрати ва ҳиммати билан жорий йилда 13721 гектар пахта майдонида баракали ҳосил етиштирилди. Бир қатор хўжаликларда йиғим-теримни жадаллаштириш чоралари кўрилмоқда. Кунлик ўсиш ҳам чакки эмас. Бунга асосан мавжуд 12 та «Кейс» машиналари кучидан унумли фойдаланиш туфайли эришилмоқда. Сиртдан қараганда, туманда ҳамма иш рисоладагидек бораётганга ўхшайди. Аслида ундай эмас. 5 октябргача бўлган маълумотларга назар ташлайлик. Ўртачирчиқ вилоятдаги пахта етиштирувчи тўққизта туман ичида 6-ўринни «ишғол» қилиб турибди. Ва ҳозирча уни бировга бермоқчи эмас. Раҳбарларнинг бутун умиди об-ҳаводан. Яъни, куз туриб берса, ҳосилни ўз вақтида саранжомлаш имконияти бор. Аммо бунга ким кафолат бера олади? Ҳамма бало йиғим-теримда уюшқоқлик, ялпи сафарбарлик етишмаётганлигида. Турли хил баҳоналар гирдобида ғанимат дамлар бой берилаётгани ғоят ачинарлидир.

Вазирлар Маҳкамасининг «1999 йил пахта ҳосилини йиғиштириб олишни уюшқоқлик билан ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорида бу борадаги муҳим вазифалар белгилаб берилган. Ўртачирчиқда бу Қарор тўлиқ бажарилаяпти, деб бўлмайди.

Эътибор беринг: туман ҳудудида 146 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Йиғим-терим мавсумига эса бор-йўғи 26220 киши жалб этилган, холос. Уларнинг кунлик иш унуми 30-40 килограммдан ошмайди. Туман хўжаликларида 69 та терим агрегати мавжуд бўлса-да, аксарияти носоз, таъмирталаб. Эҳтиёт қисмлар етишмаслиги боис, баъзилари тушовланган отдек «қантариб» қўйилган. Бу йил аксарият далаларга «Наманган-77», «С-65-24» навли чигит қадалди. Ва мутахассисларнинг фикрича, нав танлашда хатога йўл қўйилмади. Шу ўринда бир ҳақиқатни айтиб ўтиш жоиз. Баҳор деҳқонни ҳам сийлади, ҳам синади. Табиатнинг инжиқ келиши, ҳавонинг кескин совиб кетиши натижасида 2,5 минг гектар ерга чигит қайта экилди. Бу кўпми, озми? Умумий аҳволни ҳисобга оладиган бўлсак, табиий офат Ўртачирчиқни маълум маънода четлаб ўтди, деса бўлади. Чунки республикамизда тенг ярим майдонга қайта чигит экиб, мўл-кўл ҳосил етиштирган туманлар ҳам талайгина.

Аммо ҳозир гап бу ҳақда эмас. Куз имиллашни ёқтирмайди. Ғанимат дамларнинг қадрига етмаган, ёрдам кутиб четга кўз тиккан пахтакор панд еб қолиши турган гап. Биз туман ҳокими Қ. Деҳқонбоев билан учрашиб, йиғим-теримнинг бориши хусусида суҳбатлашмоқчи эдик. Афсуси, бунинг имкони бўлмади. Муҳим масалалар билан банддир-да, деб қўя қолдик. Ҳокимнинг биринчи ўринбосари Ўктам Ҳайдаров эса гапга хийлагина чечан экан. Пахта штабида бўлганимизда, у ўзининг тумандаги қолоқ хўжаликни қандай оёққа қўйгани-ю ҳозирги кунда «муносиб» шогирдлар тайёрлаётгани ҳақида бир дунё янгиликни тўкиб солди.

— Ничего! — деди, ниҳоят, кўтаринки оҳангда. — Ҳали вақт бор. Режани 28 октябргача дўндирамиз. Фақат техника етишмай турибди-да. Яна ўнта «Кейс» бўлганда, кунлик суръатни 7-8 фоизга етказган бўлардик. Ҳозир мен сизларни илғор бир хўжаликка олиб бораман. Ҳаммасини ўз кўзларингиз билан кўрасизлар...

Туман маркази — Тўйтепа шаҳри кўчаларидан ўтиб бораяпмизу, гурас-гурас одамларни кўриб, ўзимизча ўйлаймиз: «Шуларни пахта теримига жалб этса бўлмасмикин? Халқимизга хос миллий ғурур, ватанпарварлик туйғуси қаёкда қолди?» Ҳамроҳимиз фикримизни уққандек, шарақлаб кулади ва хотиржам оҳангда дейди:

— Ҳайрон бўлманглар. Далада теримчи кўп. Чирчиқ ва Оҳангарон шаҳарларидан ҳашарчиларни таклиф этганмиз. Юқори синф ўқувчилари ҳам теримда. Ничего! Ҳаммаси олдинда. Яхши от кейин чопади, дейдилар-ку...

Ана холос! Туманнинг масъул раҳбарларидан бири шундай деб тургандан кейин, долингни кимга айтасан? Йўқ, жаноб Ҳайдаров, ҳисобдан адашманг. Яхши от кейин чопмайди. Куз имтиҳони муросасиз. Ундан ўтиш осон бўлмаслиги турган гап. Мана, ўзингиз тақдим этган баъзи маълумотлар: теримга 20 сентябрда киришилган. Ҳали деярли 40 фоиз майдондаги ҳосилга қўл ҳам урилгани йўқ... Бу йил давлатга 36300 тонна пахта етказиб берилиши керак. 5 октябргача йиллик режа 34,89 фоизга бажарилган. Тумандаги «Ўзбекистон», «Қорасув», «Қайтмас» жамоа хўжаликларида кунлик ўсиш анча дуруст. Лекин йиллик режани 25 фоизга етказолмаган хўжаликлар ҳам борлигига нима дейсиз?

... Тошкент давлат аграр университетига қарашли деҳқон-фермер-ўқув ширкатлар уюшмаси туман ҳудудида жойлашган. Биринчи ўринбосар бизни шу ёққа бошлади. Айтиш керакки, гарчанд уюшма моҳиятан университет тасарруфида бўлса-да, туман иқтисодиётида унинг ўз ўрни бор. Бу ерда нафақат талабалар, балки қишлоқ аҳолиси ҳам меҳнат қилаяпти. Мавжуд 2703 гектар майдоннинг катта қисми шартнома асосида пудратчиларга тақсимлаб берилган. Жорий йилда ҳар гектар ғаллазордан 35 центнердан сара дон етиштирилди. 960 гектар майдондаги пахта ҳосилининг ҳам чўғи баланд. Ўткир Тўхтаназаров, Олтин Саидазимов каби оилавий пудратчилар 27-30 центнердан оқ олтин етиштириб, йиллик режани бажаришга улгуришибди.

— Сизлар ҳам «Наманган-77»ни экканмидингизлар? — сўраймиз уюшма бош ҳосилоти Ғайбулла Бобоназаровдан.

— Гап навда эмас. Ерга меҳр қўйсанг, ҳалол меҳнат қилсанг, ҳар қандай навдан ҳам юқори натижага эришиш мумкин. Биз эрта баҳорданоқ ишни ер билан «тиллашиш»дан бошлаймиз. Кераклича озуқа берилади, агротехника қоидаларига қатъий риоя қилинади. Экиш пайтидаёқ ёввойи ўтларга қарши гербицид солганимиз яхши бўлди. Кўриб турибсиз, далаларимизда бегона ўт йўқ ҳисоби. Кунлик ўсиш 5-6 фоиздан кам бўлмаётир.

Бу яхши, албатта. Лекин хўжаликда механизатор ва теримчилар учун зарур маданий-маиший шароит яратилмаганлиги кўнглимизни хира қилди. Алибек Тошимбетов бошлиқ бригада даласида нохуш манзаранинг гувоҳи бўлдик. Механизаторлар пана жой йўқлиги учун арик бўйида — офтобрўяда чўнқайиб ўтирганча тушлик қилишарди. Сертупроқ йўлдан ёпирилаётган чанг-тўзон билан ҳеч кимнинг иши йўқ. «Кейс» ҳайдовчилари ҳар беш кунда 10-15 минг сўмдан олишаётганини айтишди. Инсон фақат пул учун меҳнат қилмайди-ку, ахир. Терим иштирокчиларининг кундалик турмуши учун зарур шарт-шароитни ким яратиши керак?

Уюшмада бу каби муаммолар етарли. Тележка етишмаслиги сабабли терилган пахта бункердан тўғридан-тўғри ерга тўкилиб, сифатига путур етказилмоқда. Тагига ташлаш учун шол ҳам йўқ эмиш. Ҳосилни ўз вақтида ташиб олиш қатъий йўлга қўйилмаган. Натижада хирмон-хирмон пахта офтоб тиғида қолиб, ўз вазнини йўқотмоқда. Ушбу манзараларни кўргач, хаёлимиздан ярқ этиб бир фикр ўтди: «Мақталган хўжаликда шундай бўлса, қолоғида аҳвол қандай экан?»

Кундалик маълумотда энг охирги ўринни «эгаллаб» турган «Дўстлик» хўжалигига боришга қарор қилдик. Ҳамроҳимиз — Ў. Ҳайдаров эса негадир рўйхуш бермади. Бунинг сабаби бор экан. Энг ачинарлиси, хўжалик анча пайтдан бери «эгасиз» — раис йўқ. Унинг ўрнида ишлаётган бош ҳосилот эса «тўсатдан» касал бўлиб қолибди. Нима ҳам дердик, иссиқ жон-да. Ҳосилот Анатолий Кимнинг «Дамас»ида далаларни айландик. Ҳосилга гап йўқ. Фидокорона меҳнат маҳсули «мана-ман», деб турибди. Қийғос очилган чаноқлар эпчил қўлларга мунтазир. Пайкалларда эса тирик жон кўринмайди. Хўжалик бўйича бу йил 2230 тонна пахта тайёрланиши керак. 5 октябргача атиги 346,5 тонна хомашё териб олинганлиги ва йиллик режа 15 фоизга уддаланганини қандай изоҳлаш керак? «Дўстлик» мутахассислари қўл кучи етишмаётганлигидан нолишади. Бу фикрга қўшилиш қийин. Ўзингиз ўйланг: хўжалик ҳудудида 6000 дан зиёд аҳоли истиқомат қилишади. Оқота қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Ю. Аймурзаевнинг гувоҳлик беришича, йиғим-теримга атиги 150 киши жалб этилган, холос. Шунинг ўзи хўжаликда жонкуярлик ва ташкилотчилик етишмаётганлиги, пешона тери эвазига етиштирилган ҳосил тақдири ҳеч кимни қизиқтирмаётганлигидан далолат эмасми?

Юқорида таъкидланганидек, туманда юқори унумли 12 та «Кейс» агрегати мавжуд. Айни пайтда улар пахтаси қийғос очилган хўжаликларда ишлатилаяпти ва ҳар бири билан кунига 25-30 тоннадан хомашё йиғиштириб олинаяпти, Ноёб ва замонавий машинага навбат кутаётганлар талайгина. Шу боис пахтаси нисбатан кечки бўлган «Дўстлик»ка ҳали-бери навбат келиши даргумон. Бинобарин, узоқдаги «қуйруқ»ни орзу қилмай, ички имкониятларни ишга солиш, қишлоқ аҳолисини йиғим-теримга тўлиқ сафарбар этиш ҳам фарз, ҳам қарз. Акс ҳолда аттанг деб қолиш ҳеч гап эмас.

— Йиллик режанинг бажарилишига кўзингиз етадими?

— Қийин, — хўрсинади ҳосилот А. Ким. — Яна 85 фоиз миқдорида пахта тайёрлашнинг ўзи бўлмайди. Терим машиналаримиз эски, унумдорлиги паст. Ҳозирча хўжалигимиздаги 2 та мактаб ўқувчилари билан Чирчиқ шаҳридан келган 245 нафар ҳашарчилар оғиримизни енгил қилиб туришибди.

— Улар ўртача қанчадан теришаяпти?

— 30 килодан.

Бу ўринда изоҳнинг ҳожати бўлмаса керак. Хўжалик ўтган йили 65 фоизда қолиб кетган. Бундан тегишли сабоқ чиқарилмаганлиги кишини ўйга толдиради. Ҳолбуки ери, шароити бир хил бўлган «Қорасув», «Ўзбекистон» хўжаликларида терим суръати анча юқори. Уларда йиллик режа 45-50 фоиздан ошди. Хўш, гап нимада? Мутахассислар билан суҳбатлашарканмиз, йиғим-теримдаги қолоқликнинг асосий сабабини англагандек бўлдик.

— Теримни қачон бошлагансизлар?

— 23 сентябрда, — дейди хўжалик бош иқтисодчиси А. Тилеубоев.

— Ҳозиргача қанча пул тарқатилди?

— ...

— Демак, 23 сентябрдан 5 октябргача, яъни қарийб 15 кун давомида теримчиларга умуман пул берилмаган. Шундайми?

— Бугун 800 минг сўм олдик. Эртадан тарқатамиз...

— Очиғи, пулни вақтида беролмаётганимиз учун ҳам иш юришмаяпти, — изоҳ беради А. Ким. — Агар банк аванс ҳисобидан бизга маблағ ажратганда, яхши бўлардик. Ҳозирча ундай эмас. Пахтани топшириб, натижасини кутгунча вақт ўтиб қолаяпти.

* * *

Хулоса ўрнида нима дейиш мумкин? Бугун пахтакор-деҳқон ўз меҳнатини сарҳисоб қилмоқда. Уфққа туташ пайкалларда меҳнат сурони қизғин. Кузнинг ҳар дақиқасини ғанимат билган миришкорларнинг қўли-қўлига тегмайди. Биз Ўртачирчиқ далаларида ҳам ана шундай жўшқинлик, сафарбарлик ҳукм суришини истардик. Ҳар қандай баҳонани бир чеккага йиғиштириб қўйиб, ишга астойдил киришиш фурсати етди.

Ҳамма гап ана шунда!

Носир ТОШЕВ,
Темур АБДУРАҲМОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбирлари.

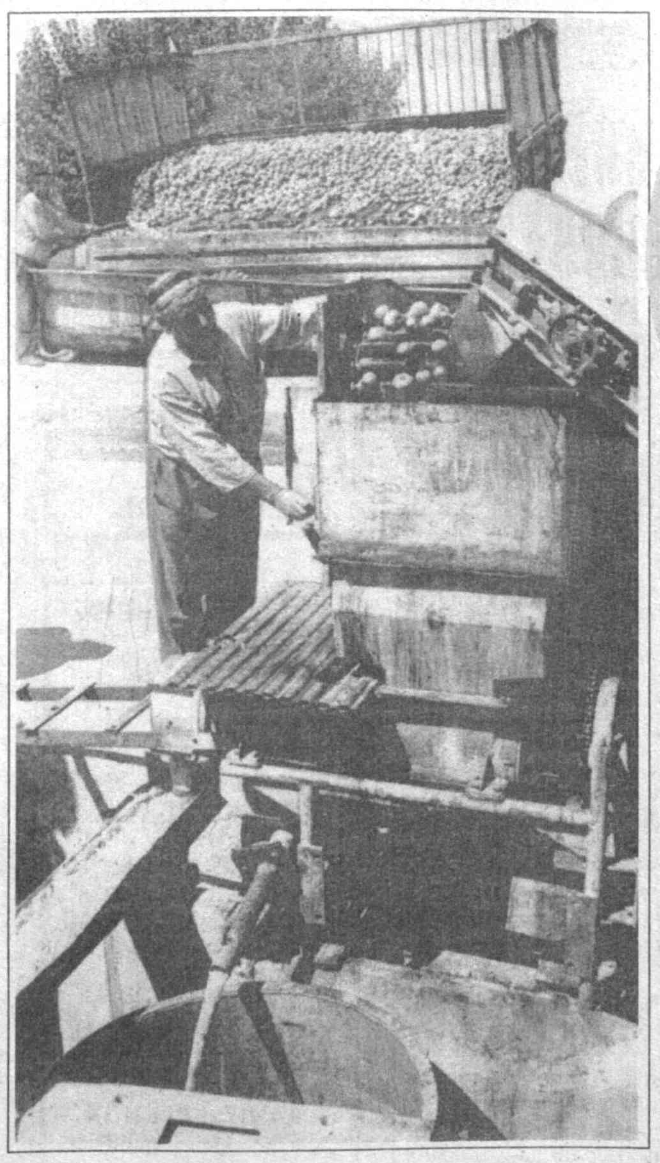

УРУҒЛИК УЧУН МЎЛ ҲОСИЛ

Қарши туманидаги «Насаф» жамоа хўжалиги, асосан, уруғлик учун экинлар экишга ихтисослаштирилган. Бу ерда етиштирилган уруғлар эса вилоятнинг барча хўжаликларига тарқатилади.

Жорий йилда мазкур жамоа хўжалигида уруғлик учун хашаки лавлагининг ҳосилдор «Эккиндорф», помидорнинг «Волгоград-5/95», тарвузнинг «Астрахан» навлари экилди ва улардан мўл ҳосил олинмоқда. Айни кунларда жамоа келгуси йил уруғлик учун 50 гектарга пиёз, 50 гектарга лавлаги, 5 гектарга сабзи экиш тараддудида.

Хўжалик уруғчиликдан ташқари аҳоли учун бошқа турдаги экинлар ҳам парваришлаяпти. Ушбу йилда 950 гектар майдонда мўл ғалла ҳосили етиштирилди. 40 гектар майдонга сабзавот, 550 гектарга пахта экилган. Шунингдек, жамоада 106 гектар токзор ва мевали боғ ҳам мавжуд.

СУРАТЛАРДА: оилавий пудратчи Очил Эргашев уруғлик учун пиёз етиштиради; помидор уруғи тайёрлаш цехида иш қизғин.

Шомурод ШАРОПОВ (ЎзА) олган суратлар.

МЎЛЖАЛ — 107 МИЛЛИОН СЎМ

Тўрақўрғон тумани хўжаликлари етиштирилган хомашёни яқин вақтларгача Наманган шаҳридаги 3-пахта тозалаш заводига етказиб берар, 25-30 километр масофага қатнаш ортиқча сарф-харажатни талаб қилар эди. Жорий йил мавсумидан бошлаб тўрақўрғонликлар пахта ҳосилини ўз ҳудудларида барпо этилган қайта ишлаш корхонасига топшира бошладилар. Натижада ташиш харажатларининг ўзидан 20 миллион сўм иқтисод қилиб қолинадиган бўлди. Бундан ташқари эски заводнинг Наманган шаҳри экологиясига кўрсатаётган салбий таъсири барҳам топди.

Туманнинг Оқтош шаҳарчаси ҳудудидаги янги корхона замонавий ускуналар билан жиҳозланган. Ишлаб чиқариш жараёнлари ягона технологик линия ёрдамида амалга оширилади, яъни пахта конвейернинг иккинчи томонидан тайёр маҳсулот — толага ажратилган тойлар ҳолида чиқади.

Қишлоқ заводининг 280 кишилик жамоаси қисқа муддатда шаклланиб бўлди. Улар бу йил Тўрақўрғоннинг 23 минг тонна пахтасини қайта ишлашга аҳд қилишган. Шу ҳисобдан 107 миллион сўм даромад олиш мўлжалланмоқда.

Қ. НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОЛАМГА БИР НИГОҲ

«ТИНЧЛИК-99» ЮРИШИ

БМТ Бош Ассамблеяси 54-сессиясининг очилиши муносабати билан юздан зиёд мамлакатлардаги минглаб кишилар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг жаҳонда тинчликни сақлашга қаратилган фаолиятини қўллаб-қувватлаб, «Тинчлик-99 юриши» тадбирида иштирок этди.

Барча миллатлар, турли маданиятлар ва мафкуралар вакилларининг жаҳонда тинчлик ўрнатишдаги саъй-ҳаракатларни бирлаштириш изҳори сифатида бу тадбир дастлаб 1986 йилда ўтказилган эди. БМТ вакиллари ва ходимларидан иборат «Sri Chinmoy: The Peace Maditation at tne United Nations» билан ҳамкорлик қилаётган нодавлат ташкилотлари Тинчлик юришининг ташаббускори ҳисобланади. Таниқли файласуф ва тинчлик тарафдори, бастакор, спортчи, шоир ва адиб Шри Чинмой мазкур гуруҳ раҳбаридир.

ЯНА АВТОҲАЛОКАТ

Жакарта жанубида автобус ҳалокатга учрагани оқибатида 45 йўловчи ҳалок бўлди. 12 киши оғир аҳволда шифохонага ётқизилди. Ҳалок бўлганлар шахсини аниқлаш мақсадида уларнинг қариндошлари ва яқинлари маҳаллий телевидение орқали таклиф қилинмоқда. Авария сабаблари ўрганилмоқда. Лекин шу нарса маълумки, Жакарта-Бандунг халқаро йўналиши бўйича қатновчи ушбу автобус йўлдан чиқиб кетиб, ағдарилган. Авария тоғ йўлида пойтахт шимолидан 80 чақирим олисда рўй берган. Йўл тор ва кўрсаткич белгилари билан қониқарсиз жиҳозланган ҳамда хавфли бурилишларда махсус тўсиқлар бўлмаган. Индонезияда бу йил давомида энг оғир ҳисобланган мазкур йўл-транспорт ҳалокати полиция томонидан ўрганилмоқда. «Россия янгиликлари» маълумотига кўра бу мамлакатда ҳар йили 10-11 минг киши йўл-транспорт ҳалокати туфайли ҳалок бўлмоқда.

БМТ ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИ БАЁНОТИ

БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзоси бўлган бешта давлат жаҳон мамлакатларини «дунёдаги оддий одамларнинг ҳаёти ва фаровонлигига хавф солаётган, шунингдек, барча давлатлар тинчлиги ва хавфсизлигига раҳна солаётган» халқаро террорчилик билан курашиш бўйича олти банддан иборат дастурни амалга оширишга чақирди. «Террорчиликнинг ҳар қандай шакли билан курашда БМТ раҳнамолигида халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашни муҳим деб ҳисоблаймиз. Бундай ҳамкорлик инсон ҳуқуқларига риоя қилишни ўз ичига олган БМТ Низоми тамойилларига ва халқаро ҳуқуқ меъёрларига қатъий асосланиши лозим», дейилади жумладан БМТ ХК аъзоларининг баёнотида.

БМТ Хавфсизлик Кенгаши аъзолари таклиф этаётган халқаро террорчиликка қарши кураш дастури, хусусан, террорчилик ҳаракатларини режалаштираётган, амалга ошираётган, пул билан таъминланаётган кимсаларга сиёсий бошпана беришни рад этишни кўзда тутади.

БОШ ПРОКУРОР ПРОТЕСТИ

«Озодлик» радиоси хабар беришича, Туркия бош прокурори Вурал Саваш «Яхши фазилат» ислом партиясини мамлакатда ҳукумат тўнтариши қилишда айблаб, унинг фаолиятини таъқиқлашни талаб қилди. Ўтган йил бошида Туркия конституцион суди томонидан ушбу ислом партияси ўтмишдоши «Тинч ҳаёт»нинг фаолиятига ҳам худди шу айб билан чек қўйилган эди. Бош прокурор ушбу ислом партиясининг 110 нафар депутатини (парламентнинг бешдан бир қисми) мандатини бекор қилишни талаб қилмоқда.

МЕКСИКА ХАЛҚИ АЗИЯТ ЧЕКМОҚДА

Мексика жанубидаги 5 та штатда фавқулодда вазият эълон қилинди. Ҳукумат бу ҳудудларда кейинги 40 йил давомида рўй берган энг кучли тошқинни бартараф этиш чора-тадбирларини кўрмоқда. Тошқин оқибатида 60 киши ҳалок бўлди, юзлаб одамлар бошпанасиз қолди. Бир қанча портлар номаълум муддатга беркитиб қўйилди. 20 мингга яқин аҳоли хавф туғилган пайтда яшаш жойларидан кўчириш учун огоҳлантирилди. Негаки, Би-Би-Си маълумотига кўра, мутахассислар бу ҳудудларда тошқинлар яна содир бўлиши мумкинлигини таъкидлашмоқда.

НАМОЙИШЛАР ТЎХТАМАЯПТИ

Югославияда президент Слободан Мелошевич сиёсатига қарши чиқаётган кучларнинг норозилик намойишлари тўхтамаяпти. Ўтган сешанба куни ҳам мамлакатнинг кўплаб вилоятларида бўндай ҳаракатлар содир бўлди. Ниш ва Нови-Сад шаҳарларида бўлиб ўтган намойишда 20 мингга яқин киши иштирок этди. Пойтахт Белградда эса намойишчилар сони бор-йўғи етти мингни ташкил қилган. Кузатувчиларнинг фикрича, бу пойтахтга қараганда вилоятларда сиёсий фаоллик кучайганини билдиради.

Украина: Львов тарихий обидаси.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

Нима? Қачон? Қаерда?

✓*СИДНЕЙ.* БМТ Шарқий Тиморга халқаро тичликни сақлаш кучларининг янги гуруҳини киритишни режалаштирмоқда. Улар декабр ойи охиригача жўнатилади. Австралия ташқи ишлар вазири Александер Даунернинг маълум қилишча, янги ҳарбий гуруҳнинг сони тўққиз минг нафарга етади.

* * *

✓*ПАРИЖ.* 18-22 октябр кунлари ЮНЕСКО ижроия кенгаши яширин овоз бериш йўли билан мазкур халқаро ташкилотнинг янги раҳбарини сайлайди. Шу муносабат билан ўтган куни бош директорликка 11 кишининг номзоди эълон қилинди.

* * *

✓*БУЭНОС-АЙРЕС.* Парагвайнинг Сан-Педро департаментида АҚШ, Боливия ҳамда мезбон мамлакат ҳарбийлари иштирокидаги ўқув машқлари ниҳоясига етди. Парагвай дарёси қирғоқларида ўтган ушбу тадбирда уч мамлакатдан 300 га яқин ҳарбий иштирок этди.

* * *

✓*ОСЛО.* Норвегияда 1-2 ноябр кунлари Яқин Шарқ можаросини тинч йўл билан ҳал қилиш масалаларига бағишланган халқаро учрашув бўлади. Мамлакат ташқи ишлар вазирлиги матбуот хизмати вакилининг маълум қилишича, бўлажак учрашувда Фаластин маъмурияти раҳбари Ёсир Арофат ҳамда Исроил Бош вазири Ёҳуд Баракнинг иштирок этиши кутилмоқда.

* * *

✓*ТЕЛ-АВИВ.* Исроил ҳарбий ҳаво кучларининг жанговар самолётлари Ливандаги "Ҳизбуллоҳ" ҳаракати истеҳкомларига ҳужум қилди. Хабарларга қараганда, истеҳкомларга олти маротаба ракета ва бомба зарбалари берилган.

* * *

✓*НАЙРОБИ.* Хуту элатига мансуб исёнчиларнинг Бурунди пойтахтига қилган ҳужуми натижасида ўндан зиёд киши ҳалок бўлди. Исёнчилар ҳарбийлар билан бўлган отишмадан кейин чекинишга мажбур бўлган.

ЎзА, «Туркистон-пресс» ва хориж матбуоти хабарлари асосида тайёрланди.

АРАБ ОЛИМИНИНГ ЭЪТИРОФИ

Миср Араб Республикасида «Ўзбекистон: давлат ва Йўлбошчи» китоби араб тилида нашр этилди. Китоб ўзбекистонлик ва мисрлик олимлар — Миср Осиё илмий-тадқиқот маркази директори, профессор Муҳаммад Сайид Салим, Қоҳира университети доктори Иброҳим Арофат, Тошкент давлат шарқшунослик институти ректори, Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, профессор Неъматулла Иброҳимов ва Ўзбекистон Республикасининг Миср Араб Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Солих Иноғомовлар ҳамкорлигида ёзилди.

Қоҳира университети Шарқшунослик илмий-тадқиқот маркази директори, профессор Муҳаммад Ҳасан Халифа мазкур китобга тақриз ёзди. Олим китобнинг ҳар бир боби хусусида алоҳида тўхталиб, ўз фикрлари билан холисона ўртоқлашади.

«Қоҳирадаги «Дор аш-Шуруқ» нашриётининг Ўзбекистон тўғрисида илмий асарни чоп этиб, араб ўқувчисига тақдим қилиши қувонарли ҳолдир. Китоб ўзбеклар юрти ва унинг раҳбари Президент Ислом Каримов тўғрисида янги ҳамда энг муҳими аниқ ҳаққоний маълумотларга бойдир. Собиқ Иттифоққа кирган республикалар ичида биринчи бўлиб президентлик бошқарувини жорий қилган, туб ижтимоий-иқтисодий ислоҳотлар ва жамиятни демократлаштиришга киришган Ўзбекистон билан яқиндан танишишни биз — араблар орзиқиб кутгандик», — деб ёзади профессор Муҳаммад Ҳасан Халифа.

«Президент Ислом Каримовнинг мустақиллик йилларида маънавий ва маданий қадриятларни қайта тиклаш, демократик институтлар асосларини шакллантириш, шахснинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, эркин бозор иқтисодиётини вужудга келтириш, аҳолининг сиёсий фаоллигини кучайтириш, мамлакатнинг табиий хомашё заҳираларидан унумли фойдаланиб, дунёнинг иқтисодий жиҳатдан ривожланган давлатлар қаторидан ўрин олишига қаратилган саъй-ҳаракатлари унинг давлатни бошқариш бўйича дунё назарияси ва тажрибасини ўзида мужассам этган, истеъдодли сиёсий арбоб эканлигини кўрсатади».

Тақриз муаллифи Ўзбекистон Республикаси ташқи сиёсатининг асосий йўналишлари акс этирилган боб билан танишиб, қуйидагиларни ёзади: «Президент Ислом Каримов ташқи сиёсий ва иқтисодий муносабатларнинг асосий тамойилларини ишлаб чиқиб, уни муваффақиятли амалга оширмоқда. Ўзбекистон раҳбарининг минтақавий ва халқаро ўзгаришларни эътиборга олган ҳолда бунёд этган ташқи сиёсат стратегияси фалсафаси шу кунларда катта муваффақият билан амалий ифодасини топаётганлиги туфайли дунё сиёсатшунослари, илмий-стратегик тадқиқотлар марказлари олимлари ва мутахассисларининг диққат марказида турибди. Мазкур стратегик фалсафа Ўзбекистон раҳбарининг 1993 йил 28 сентябрида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясида сўзлаган нутқи, «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида», «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» каби қатор асарларида ўз аксини топган. Бу фалсафа жаҳон ҳамжамияти билан кенг кўламда интеграциялашган замонавий давлат қуриш тушунчасига асослангандир. Ўзбекистон ташқи сиёсатини амалга оширишда халқаро майдонда сиёсий мувозанатни вужудга келтириш, мустақил давлатлар чегараларининг дахлсизлигини эътироф этиш, Ўрта Осиёдаги низоли масалаларни тинч йўл билан ҳал қилиш, мусулмон давлатлари, шу жумладан араб мамлакатлари билан мустаҳкам муносабатлар ўрнатиш, минтақа мамлакатлари билан иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш, чет эл сармояларини ҳимоя қилиш ва рағбатлантириш каби йўналишларга алоҳида эътибор бермоқда».

Профессор Муҳаммад Ҳасан Халифа «Ўзбекистон: давлат ва Йўлбошчи» китобининг Ўзбекистон ва араб давлатлари, жумладан, Миср Араб Республикаси муносабатларига бағишланган бобини таҳлил этар экан, унинг ушбу муносабатлар келажаги порлоқ эканлигини акс эттиришини алоҳида қайд этади.

«Шубҳа йўқки, — деб ёзади араб олими тақриз хотимасида, — ушбу китоб араб ўқувчилари учун дурдона туҳфадир. Илмий ёндошув ва ўткир қалам билан ёзилган мазкур асар мисрликлар ва умуман араб мамлакатларидаги барча биродарларимизга Ўзбекистон давлати билан яқиндан танишиш, унинг раҳбари Президент Ислом Каримов шахсиятини, у олиб бораётган ички ва ташқи сиёсат стратегияси ва фалсафасини чуқурроқ ўрганиш учун имконият яратади. Китобни ўқиб чиққан ҳар бир киши Ўзбекистон ўзининг сиёсати билан нафақат Марказий Осиё минтақасида, балки бутун дунёда нуфузли давлатлар қаторидан ўрин эгаллаёттганига ва унинг келажаги янада порлоқ бўлажагига ишонч ҳосил этади».

«Жаҳон» АА.

ТЕРРОРИЗМ ҚОРАЛАНДИ

Минтақавий масалалар бўйича АҚШнинг етакчи тадқиқот марказларидан бири Жон Хопкинс номидаги университетнинг Марказий Осиё ва Кавказ институтида «Феврал воқеалари» видеофильмининг намойиши ва муҳокамасига бағишланган тадбир бўлиб ўтди.

Фильмнинг муҳокамасида Вашингтондаги сиёсатшунослик тадқиқотлар марказларидан етакчи мутахассислар, Марказий Осиё, хусусан, Ўзбекистон масалалари бўйича бевосита шуғулланувчи АҚШ Давлат департаменти ходимлари, шунингдек дипломатик корпус, жамоатчилик ва илмий доиралар вакиллари ҳамда «Умид» жамғармаси степендиат-талабалари иштирок этдилар.

Жумладан, мазкур институт директори Фр. Старрнинг таъкидлашича, фильм юксак профессионал савияда яратилганлиги билан кучли таассурот қолдирган. Кўтарилган масалаларнинг моҳияти ва таъсирчанлиги жиҳатдан фильм минтақа давлатларининг келажаги тўғрисида жиддий фикрлашга мажбур қилади, деди у.

Қизғин мунозаралар давомида таъкидланганидек, бугунги кунда Марказий Осиёда диний экстремизм хавфининг мавжудлиги тахминий гумон ҳам, демократик ривожланишни чеклашда фойдаланиладиган «тарғибот қўрқитувчиси» ҳам эмас, у аччиқ ҳақиқатдир. Фильмни кўрганларнинг кўпчилигининг фикрича, терроризм шавқатсиз ва у соғлом мулоқотга мойил эмас.

Ўзбекистон, Қирғизистон, Тожикистон, Россиядаги сўнгги террорчилик ҳаракатлар занжири умумий илдизга эга. Терроризм тинчлик ва барқарорликка хавф солувчи глобал муаммога айланмоқда, бу эса унга қарши курашда биргаликдаги муайян ҳаракатларни талаб қилади.

Учрашув иштирокчилари мазкур видеофильмни америкалик томошабинлар ҳукмига ҳавола этган Ўзбекистон раҳбариятининг журъати ва самимийлиги тўғрисида гапирар эканлар, халқаро терроризм ва диний экстремизмга қарши курашдаги ҳаракатларни умумлаштириш муҳимлиги, мазкур жараёнларнинг ҳаққоний манбаъларини батафсил таҳлил этиш зарурлигини яна бир бор таъкидладилар.

ЁШ ОЛИМЛАР АНЖУМАНИ

Яқинда Ўзбекистон ёш олимлари миллий жамиятининг кенгайтирилган илмий-назарий семинари бўлиб ўтди.

«Жамиятнинг ижтимоий-иқтисодий тараққиётида ёш олимларнинг тутган ўрни ва вазифалари» мавзуидаги ушбу анжуманда улар ўзларининг илмий лойиҳалари ва таклифларини семинар иштирокчиларига ҳавола этдилар.

Семинар жонли баҳс ва фикр алмашувларга бой бўлди.

М. ХОЛМАТОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҲАР ЭЛГА ЎЗ ДАРЁСИНИНГ СУВИ ШИРИН

Тўқсонинчи йиллар эди. Дарбанд дарёсига тўғон босиб, сув омбори қуришни режалаштирдилар. Гап фақат 300 уйли-жойли Дарбанд қишлоғини бошқа томонга силжитишга тақалиб турган бир пайтда — 1991 йилнинг бошида «Халқ сўзи» газетаси «Дарбандликларга Дарбанд керак. Қишлоқни кўчириш ташвиши сув омбори келтириши мумкин бўлган фойдадан минг чандон кўпроқ зиён етказиши мумкин» деб ёзди.

Газета аралашуви иш бериб, сув омбори қурилиши тўхтатилгани ҳаммага маъқул тушди.

Тўқсон еттинчи йилга келиб бўлса, ўша Дарбанд дарёсининг давоми бўлмиш Шеробод дарёсида сув омборини қуриш лойиҳалаштирилди. Шеробод туман қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси бошлиғи Азим Зиёқуловнинг айтишича, шу лойиҳанинг ҳанузгача «музлатиб» қўйилгани шерободликларга унчалик ҳам маъқул тушмай турипти.

Зиёқуловнинг таъкидлашича, «Шеробод» лойиҳаси «Дарбанд» лойиҳасидан ҳам экологик, ҳам иқтисодий жиҳати билан аҳамиятли: «Шеробод» лойиҳасига кўра сув омбори дарёнинг Лойлиқ ва Калламозор қишлоқлари оралиғидаги ўзанида қурилади. Қишлоқни ё бошқа бир объектни кўчиришга зарурат йўқ. Иккинчидан, иншоот қурилгач, Шерободнинг суви чучуклашади (туз чўкади). Ҳудуднинг жазирама иссиқ иқлимини мўътадиллаштиради. Ва энг муҳими, туман хўжалигини сув билан таъминлаш имкониятини тубдан яхшилайди.

Туман бир замонлар ғоят ноёб гидроиншоот деб баҳоланган «Шеробод машина магистрал канали»дан сув ичиб турган бўлса, бу ерда сув таъминоти юзасидан қандай муаммо бўлиши мумкин. Катта харажат сарф қилиб, янгидан сув омбор қуришга не эҳтиёж бор, деб сўрарсиз.

Эшитинг. Шеробод пахтазорларининг иссиқ тупроғи қақраб турган кунлари — шу йилнинг 6,7,8,9 июлида ўша магистрал каналнинг суви қуриди. Бунга каналнинг Бандихон адирлигидан ўтган қисмида қирғоқ тупроғининг ўзанга нураб тушгани сабаб бўлди.

Канал решининг нураб тушиши бошқа пайтларда ҳам такрорланиб турипти. Бу, табиийки, экинни вақтида суғоришга тўғаноқ бўлмоқда. Масалан, 28 июль куни ҳам қирғоқнинг силжиши 70 куб сувнинг йўлини тўсиб қўйди. Гоҳида ўша каналга сувни чиқариб берадиган насос бузилади. Гоҳида ўша насосни ишлатайин десалар, энергияни тежаш мақсадида электр тармоғи узиб қўйилган бўлади. Гоҳида бўлса, каналнинг сув манбаи — Жанубий Сурхон сув омбори саёзлашиб қолади. Хулласи калом, уч-тўрт йилдан буён ғаллаю пахта етиштириш шартнома режаларини (Шеробод йилига 51 минг тонна пахта ва 50 минг тонна ғалла ишлаб чиқариш юкини зиммасига олган туман) бажара олмай ер чизиб қолаётган одамлардан қолоқликнинг сабабини сўраб қолсангиз, экинимиз ёзда қуриб кетаяпти деган жавобни эшитасиз. Асосий иши кадрларни тез-тез алмаштиришдан иборат бўлиб қолаётган туман раҳбариятини ҳам ёлчитиб ишлаяпти, деб бўлмас. Айни пайтда, сув танқислигига тегишли жавобни ҳам қуруқ баҳона деб айтолмаймиз.

Ҳўш, Шерободда сув омбори қурилса, бу муаммо ечим топадими?

— Менимча, натижа ёмон бўлмайди, — дейди бу саволга жавобан Азим Зиёқулов. — Шеробод — кам сувли дарё. Лекин баҳорда айрим кунлари ундан 300-400 куб сув оқиб ўтади. Сув омборида 100 миллион кубгача сувни ушлаш мумкин. Вегетация даври — 2 ойда сув омбори бизга ниҳоятда асқотиб қолиши тайин гап.

— Қурилишга катта маблағ керакдир?..

— Бизни сув билан таъминлашга шусиз ҳам катта маблағ сарфланяпти-ку, — дейди Зиёқулов. — Ана (Шеробод машина-магистрал канал)нинг насос станцияси йилига 110-120 миллион сўмлик электр энергияси ёқади. Каналнинг боя биз айтаётган, нураб тушаётган қисмини таъмирлашга, эҳтимол 500 миллион сўм маблағ керак бўлар. Сув омбори қурилса, кўриниб турибдики, ўша харажатларни қисқартириш имкониятлари яратилади. Тўғри, бу билан биз, Шерободда сув омбори қурилсину, ШММК ёпиб қўйилсин демоқчи эмасмиз. Канал бошқа туманларни, табиийки, сув билан таъминлайверади. Сув омбори қурилса, каналдан бизга тегишли сув эҳтиёжи кескин қисқаради. Шерободда сув танқислиги ва шу гапга қўшилиб, эҳтимолки, деҳқончилик ишларидаги имиллашлар... барҳам топади.

МУДДАОМИЗ: Шерободда сув омбори қуриш шарт, демоқчи эмасмиз. Зиёқулов ва яна бошқа мутахассислар шу хусусда билдираётган фикрларнинг мулоҳаза қилиб кўрадиган жиҳатлари кўплигига аминимиз. Лекин Шерободдаги 35 минг гектарча майдонда сув таъминоти яхшиланса, бундан фақат шерободликларгина манфаат кўрмаслигини англадик ва шу нарса мақолани тайёрлашга ундаганини билдирмоқчимиз, холос.

Олимжон УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Журналист муаммо қўяди

Комилов бу борада мазкур комиссия олдида турган энг муҳим вазифалар хусусида сўз юритиб, сиёсий партия, вакиллик органлари ва мустақил номзодлар учун тенг шароитлар яратиш, сайловчиларнинг белгиланган ҳақ-ҳуқуқларини таъминлаш, халқаро кузатувчи ва журналистларнинг кенг фаолият олиб боришига барча имкониятларни яратиш зарурлигига эътиборни қаратди.

Сайловлар чиндан ҳам истиқлол йиллари даврида ҳуқуқий фуқаролик жамиятини барпо этиш борасида орттирган тажрибамизни, демократик тамойиллар ҳаётимизга қанчалик чуқур кириб бораётганини, фуқароларимизнинг сиёсий-ҳуқуқий онги нечоғли юксаклигини намоиш этиш учун синовдир. Бу улкан сиёсий тадбирни юксак савияда ўтказиш юрт осойишталиги ва тинчлигини мустаҳкамлаш, эл фаровонлигини оширишга хизмат қилади.

Мустақил номзодларни қўллаб-қувватлаш маркази раҳбари А. Саидов анжуманда сўзга чиқиб, сайловлар фуқаролар сиёсий фаоллигининг асосий шакли эканига эътиборни қаратди. Ушбу восита орқали ҳар қайси сайловчи кимга овоз беришидан қатъий назар, у — аввало, ўз хоҳиш-иродасига, иймон-эътиқодига таяниб, мустақил ва онгли равишда эркин овоз беради. Бу сайловчининг ҳақи, ҳуқуқи. Бу ҳуқуқ, аввало, мамлакатимизнинг бош қомуси — Конституциямизда, умумэътироф этилган қонунларимизда, шунингдек, илғор демократик давлатларнинг ижобий тажрибаси, мукаммал тартиблар ва талаблар асосида яратилган бошқа ҳуқуқий ҳужжатларимизда аниқ-равшан белгилаб берилган.

Анжуманда журналистларни қизиқтирган барча саволларга батафсил жавоб қайтарилди.

(ЎзА)

“АДОЛАТ” СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ҚУРУЛТОЙИ

ти ҳам тасдиқланди.

Қурултойда мазкур партия Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби Т.Даминовнинг “Адолат” СДП Сиёсий Кенгашининг ҳисоботи ва партия сайловолди Дастури тўғрисидаги маърузаси тингланди, партия Дастури ва Низомига ўзгартиришлар киритилди. Шунингдек, партия Сиёсий Кенгаши ва тафтиш комиссиясининг аъзолари сайланди.

(ЎзА)

“ВАТАН ТАРАҚҚИЁТИ” ПАРТИЯСИ ҚУРУЛТОЙИ

Каримовни мамлакат Президентлигига номзод этиб кўрсатдилар. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлигига номзодлар рўйхати ҳам тасдиқланди.

Қурултойда партия Дастури ва Низомига баъзи ўзгартиришлар киритилди, партия Марказий Сиёсий Кенгаши ва тафтиш комиссиясининг янги таркиби тасдиқланди.

(ЎзА)

...АЁЛЛАРИ ...ИСТОНДА

...лакатингизда аёллар жамоат ва давлат қурилишида катта ўрин тутишига ишонч ҳосил қилдик, мамлакат ҳукумати уларни ҳаётнинг барча соҳаларида фаол иштирок этишга жалб қилишга катта эътибор бермоқда. Бу эса мамлакатингизда аёллар нечоғли ҳурмат қилинишини кўрсатади.

Делегация аъзолари “Оила” республика илмий-амалий марказида, ҳар хотин-қизлар қўмитасида бўлдилар. “Шарқ гули” акциядорлик жамияти ишчилари, Тошкент давлат иқтисодиёт университети талабалари билан ҳам учрашув бўлди. БМТ “Гендер ва тараққиёт” дастури бюросида нодавлат ташкилотлари вакиллари, тадбиркор аёллар билан давра суҳбати бўлди. Кореялик меҳмонлар Ҳамза номли академик театр спектаклини, Темурийлар тарихи Давлат музейини томоша қилдилар, Ўзбекистон бадиий академиясида бўлдилар, пойтахтимизнинг ...

Корея Республикасига бўюрган давлат ташрифига бағишлаб эълон қилинган кўплаб мақолаларнинг моҳиятини очиб беради. Бу мамлакатнинг сиёсий раҳбарлари ва ишбилармон доиралари Ўзбекистон билан ҳар томонлама ҳамкорликдан алоҳида манфаатдор эканини ҳамда ўзаро фойдали алоқаларни янада кенгайтириш имконини берадиган ҳужжатлар имзоланганидан мамнунлигини яширмаяпти.

Бир қарашда янги режалар, аввало, Ўзбекистонда мамнуният билан кутиб олинишини юзимдек кўринади. Масалан, Кореянинг “Эксимбанки” ёрдамида “ЎзДЭУавто” бўйича фақат иккита лойиҳанинг амалга оширилиши 100 ва 130 миллион АҚШ доллари билан баҳоланади ҳамда Ўзбекистон иқтисодиётининг юксалишини башорат қилишга имкон беради. Ташриф чоғида Жанубий Кореянинг йирик “Кабул текстайл” компанияси билан Ўзбекистон ҳукумати ўртасида имзоланган протоколга асосан, бу компания томонидан мамлакатимиз тўқимачилик тармоғига яқин вақт ичида ётқизиладиган сармоя бир миллиард долларгача кўпайтирилади. Маориф соҳасидаги ҳамкорликка қаратилган протоколни амалга ошириш учун “Эксимбанк”дан яна 35 миллион доллар имтиёзли кредит олиш режалаштирилмоқда.

Бу Жанубий Корея томони шу пайтгача Ўзбекистонга киритган 1,2 миллиард долларлик сармояга бугун яна қўшмоқчи бўлаётган маблағнинг бир қисми, холос.

Кореялик тадбиркорлар билан биргаликда ишлаётганлар корейслардан кўра ишнинг кўзини яхши биладиган ва талабчан ҳамкорни топиш қийинлигини яхши билади. Улар бошлаган иши фойда келтиришига қатъий ишонмаса, ҳар қандай вазиятда бир долларни ҳам ортиқча сарфламайдиган одамлардир.

Ундай бўлса, Ўзбекистон бу мамлакатни нимаси билан ўзига жалб қилмоқда? Корейс матбуоти жаҳондаги бозор иқтисодиёти ривожланаётган бошқа давлатларга нисбатан Ўзбекистон камида ўн жиҳати билан афзаллигини ёзди.

Мамлакатимиз раҳбарининг Корея Республикасига аввалги икки ташрифи чоғида улар дарҳол хайрихоҳлик билан эътиборни қаратган биринчи томони Ўзбекистон танлаб олган, аниқроқ айтсак, Ўзбекистон яратган иқтисодий тараққиёт моделидир.

Ислом Каримов 1995 йилдаёқ Кореяда чиқадиган “Дипломатия” журнали мухбирининг саволларига жавоб қайтарар экан, эътиборни икки жиҳатга қаратган эди. Биринчидан, амалга оширилаётган ислоҳотлар муқаррар ва уларни ортга қайтариш мумкин эмас. Бу маҳаллий ишбилармонларга тараққиётнинг ...

«…хта-99»

…жамоа хўжалиги оилаларида бу йил ҳар гектаридан ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Бригадаларнинг биринчетин йиллик марраға етиб келаётгани ҳам фикримизнинг далилидир. Хўжаликнинг Эшдавлат Эгамбердиев бош бўлган бригада аъзолари эрта баҳорда 93 гектар майдонга ипак пахта уруғи қадашган эди. Агротехник тадбирлар ўз вақтида сифатли бажарилгани учун ҳар гектар ердан 35 центнердан хирмон кўтарилиб, режа ортиғи билан бажарилди. Илғорлар эндиликда ялпи ҳосилни 42 центнерга етказиш йўлида йиғим-теримни давом эттиришмоқда.

СУРАТДА: бригада бошлиғи Эшдавлат Эгамбердиев бригада аъзолари Жўрабой Қосимов ва Омондавлат Қиличевлар билан.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

МАҚСАД — 35 ЦЕНТНЕР

иқ туманидаги «Ўзбекистон» жа-
лиги деҳқонлари давлатга пахта
артнома режасини бажардилар.
591 гектар майдондан 2144 тонна
иб олинди. Шундан 796 тоннаси
ахтадир.
истон»ликларнинг нияти ҳосил-
35 центнерга етказишдир.

А. ЖЎРАЕВ,

«Халқ сўзи» мухбири.

НАРПАЙНИНГ КАТТА ХИРМОНИ

Самарқанд вилоятидаги Нарпай тумани пахтакорлари йиллик режани бажардилар. Нарпай пахтазорларидан 31 минг тонналан зиёд қимматбаҳо саноат хомашёси йиғиштириб олинди. Пахтакорларга меҳнат шароити тўғри ташкил этилганлиги, иш ҳақининг ҳар беш кунда бериб борилганлиги муваффақиятлар омили бўлди.

А. САТТОРОВ,

«Халқ сўзи» мухбири.

…БИТОРЛИК ВА КРЕДИТОРЛИК …РЗЛАРИ МУҲОКАМА ЭТИЛДИ

итоблар механиз-
миллаштириш ва
овлари интизоми-
ҳкамлаш бўйича
комиссиясининг
ати ўтган дебитор-
иторлик қарзлари-
ириш бўйича ки-
иясининг навбат-
иши бўлди. Унда
Республикаси Пре-
нг "1995 йил 12
Халқ хўжалигида
блар ўз вақтида
учун корхона ва
р раҳбарларининг
ни ошириш бо-
чора-тадбирлар
и фармонига қис-
ишлар киритиш
а Фармони ва Ва-
камасининг "Муд-
б юборилган де-
қарзлар пайдо
учун вазирликлар,
ирлашмалари ва
раҳбарларининг
ини ошириш юза-
мча чора-тадбир-
да"ги қарори га-
бажариш бўйича
рилаётган ишлар
илди.
банк раиси, маз-
комиссия раиси

лик ва кредиторлик қарзлари хатлови белгиланган муддатларда ўтказилиши, шунингдек, маблағларнинг махсус траншлар ва мақсадли схемалар орқали ўзаро қарзларни камайтиришга йўналтирилиши, муддати ўтган қарзларнинг ўсишига йўл қўйган 230 та корхона ва ташкилотга доир ҳужжатларни прокуратура органларига тақдим этилиши ҳамда курилган бошқа чора-тадбирлар туфайли 1 октябрга қадар бундай қарзлар миқдори жорий йил бошига нисбатан икки баравар қисқарган.

Бу борада олиб борилаётган ишлар бўйича Сурхондарё, Андижон, Тошкент, Жиззах, Бухоро, Хоразм вилоятлари минтақавий комиссиялари раҳбарлари ҳисобот бердилар. Амалга оширилаётган чора-тадбирларга қарамасдан, бу ҳудудларда сусткашликка йўл қўйилаётгани, муддати ўтган қарзлар миқдори салмоқлилигича қолаётгани қаттиқ танқид қилинди.

Шунингдек, Энергетика ва электрлаштириш, Коммунал хизмат кўрсатиш, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирликлари, "Ўзбек…

дорлик компанияси, "Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш" давлат ширкат қўмитаси, "Ўзкимёсаноат" уюшмасига қарашли корхона ва ташкилотларда дебиторлик ва кредиторлик қарзларини узил-кесил бартараф этиш борасида таъсирчан чоралар кўрилмаётгани қайд этилди.

Минтақавий комиссия раисларига муддати ўтган қарздорликни тугатишда лоқайдликка йўл қўйган, бундай қарзларнинг тасдиқланган жадваллар асосида камайишини таъминламаган ва уни тугатиш юзасидан аниқ чора-тадбирлар ишлаб чиқмаган корхона ва ташкилотлар раҳбарларига нисбатан амалдаги қонунчиликка мувофиқ чоралар кўриш учун прокуратура органларига тақдим этиш ишларини жадаллаштириш вазифаси топширилди.

Мажлисда мониторинг ўрнатилган вазирлик ва идораларга қарашли ҳудудларда жойлашган ҳар бир корхона ва ташкилотда мавжуд муддати ўтган дебиторлик ва кредиторлик қарзларини йил охиригача тўла бартараф этиш

Ўзбекистон Респ
Олий Мажлиси деп
ҳамда Президентлиг
депутатлари маҳалл
гашларига сайловла
яқинлашмоқда. Давла
миз тарихида, ха
ҳаётида муҳим ижтим
сий воқеа бўлган уш
ловлар кўп жиҳатдан
катимизнинг бундан
тараққиёти, янги аср
нақини белгилаб бер
боис бу жуда катта
кампанияга пухта ҳ
кўриш ва уни демокр
мойиллар асосида юкс
қоқлик билан ўтказиш
шиш юртимиз жамоа
олдида турган энг му
зифалардан биридир
сайловлар мустақил д
ижтимоий-сиёсий, м
маърифий, ҳуқуқий е
нинг ўзига хос имтиё
Марказий сайлов ко
сининг навбатдаги
анжуманида ана шу ҳ
борди. Унда Марказий
комиссияси раиси На

Ўзбекистон "Адола
ал-демократик партия
иккинчи қурултойи
Унда мазкур партияда
кистон Республикаси
дентлигига номзод к
тўғрисидаги масала к
Делегатлар Ислом Ка
ни Ўзбекистон Респу
Президентлигига номз
кўрсатдилар. Ўзбекист
публикаси Олий Мажл
путатлигига номзодлар

Ўзбекистон "Ватан
қиёти" партиясининг
чи қурултойи бўлиб
Унда партия Марказий
сий Кенгашининг ҳисо
партиянинг сайловол
тури муҳокама этилди
казий Сиёсий Кенгаш
А.Турсунов шу ҳақда м
қилди. Партиянинг сай
ди Дастури маъқулланд
Делегатлар "Ватан та
ти" партиясидан

КХДР… ЎЗБЕ…

Корея Халқ-Демократ
публикаси хотин-қизлари
ратик Иттифоқи делегация
республикамизга ташриф
сига етди.
— Ташрифдан мақсад
кистон хотин-қизлар таш
лари фаолияти билан та
эди, — деди КХДР хоти
лар Демократик Иттифоқ
сининг ўринбосари Цо

Шодмон ОТАБЕК

ДЎРМОН ҲАНГОМАЛАРИ

(янги туркумдан)

ОЗОД АКАНИНГ ҲАЙРАТИ

Устоз Озод Шарафиддиновнинг етмиш йиллик тўйи Ҳамза театри биносида катта тантана билан жуда файзли-мароқли ўтган эди. Мухлислар қатори сўзга чиққан машҳур шоир Эркин Воҳидов талабалик йилларини эслаб, шундай ҳазил қилади:

— Озод ака дорилфунунда бизга адабиётдан сабоқ берарди. Бир куни устоз «Хисрав ва Ширин» достонини ўқиётиб айтди: «Ширин канизаклари билан от миниб келиб мундоқ қараса, канал қазилган, зилол сувлар оқиб ётибди. Шунда у ҳайратини яширолмай, «Ничего себе!» деб юборибди.

МАЙМУНГА ҒИРРОМЛИК КЕТМАЙДИ

Узоқ йиллар қатағон сиёсатининг азобини тортган машҳур шарқшунос Лазиз Азиззоданинг (жойи жаннатда бўлсин) ҳикоя қилишича, уларнинг маҳалласидаги чойхонада ашаддий шахмат ишқибозлари тўпланиб, уззукун дона суришаркан.

... Ўша чойхонада шахмат ўйнашга ўргатилган бир маймун ҳам бор экан. Ўзаро беллашувлардан толиққан ишқибозлар гоҳо маймун билан кўнгилхушлик учун дона суришаркан. Маймун юриш навбати келганда ўйлаб ҳам ўтирмай, шартта юриб қўйгач, қашланиб, «Қойил қилдимми?» дегандек атрофга масхараомуз тиржайиб қўяркан. Бир куни шундай ғаройиб ўйин пайтида рақиб ғирромлик қилиб, маймуннинг битта сипоҳини секин четга олиб қўяди. Шунда ўзгаришни дарҳол пайқаган маймун рақиби юзига кулочкашлаб шапалоқ туширади...

ОБРЎНИ КЎРИБ ҚЎЙИШСИН

Машҳур кулгу дарғаси Охунжон қизиқ бир раиснинг тўйида меъёридан ортиқроқ «отиб» қўйиб, кайфи ошиб қолади. Раис ҳайдовчисига меҳмонни янги машинасида иззат-ҳурмат билан уйига элтиб қўйишни буюради.

Машинада чайқалиб, аранг ўтирган қизиқчи маҳалласига яқинлашгач, бирдан сергак тортиб, дейди:

— Сигнал чал, болам, қаттиқроқ чал!

— Ие, тинчликми, Охунжон ака? — дейди ҳайдовчи ҳайрон бўлиб.

— Тўйларда шунақа ичиб, маст бўлиб қолганимда мени замбилда кўтариб келишарди. Одамлар бир гал обрў билан келганимни ҳам кўриб қўйишсин. Тушундингми? Чалақол энди!

ҚЎШИҚЧИЛАР ТЕЗ ЎСАДИ...МИ?

Андижонлик таниқли қўшиқчи Авазбек Маҳмудовнинг маҳалласида қўшиқ айтадиган Авазбеклардан яна уч-тўртта бор эди. Кунлардан бир куни Қўқондан тўйга чорлаб келган мухлисларга қўшнилар бошқа бир Авазбек уйини кўрсатишди. Салом-аликдан сўнг, илтимосни эшитган қўшиқчи «Майли, олдин буюртмалар ёзилган дафтаримни қараб чиқай-чи» дея ичкарига кириб кетади.

Авазбек Маҳмудовнинг бўйи пастлигини эслаб қолган мухлислардан бири шеригига шундай гап қотади:

— Равшан, одамнинг бўйи тўрт ойда шунчалик ўсиб кетадими?

ТОРМОЗИ ҚАЕРДА?

Шоир Тўра Сулаймон умрида борйўғи бир марта рулга ўтириб, машина ҳайдаган экан. Ўшанда Тўра ака машинани бир амаллаб юргизиб, тезликни оширибди-ю уни тўхтатолмай, боши қотибди. Ниҳоят, кабинадан бошини чиқариб, ёнидан ўтиб кетаётган ҳайдовчидан шоша-пиша сўрабди:

— Укажон, буни қандай қилиб тўхтатаман?

— Тормозини босинг, тормозини! — дебди ҳайдовчи.

Тўра ака ҳалиги машинани яна қувиб етиб, қайта сўрабди:

— Тормози қаерда бу савилнинг?

КАМТАРГА КАМОЛ

«Жаҳон адабиёти» журнали бош муҳаррири ўринбосари, шоир Мирпўлат Мирзо айни чоғда моҳир таржимон сифатида ҳам танилган.

Кунлардан бир куни мухлислардан бири ундан сўраб қолади:

— Мирпўлат ака, сиз нега кўпинча Нобель мукофотини олган ижодкорларни таржима қиласиз?

Ҳозиржавоб шоир ўйлаб ҳам ўтирмай, шартта жавоб қилади:

— Тенг тенги билан-да!

СПОРТ SPORT СПОРТ

ОҚ КИЙИМЛИ ЛОЧИНЛАР

Мамлакатимиз каратэ усталарининг халқаро майдонлардаги оламшумул ғалабаларидан хабарингиз бор. Сўнгги йилларда улар қитъа ва жаҳон биринчиликларидан медалларсиз қайтмасликни одат қилишган.

Шунингдек, Н. Нафасов етакчилигидаги мураббийлар бугунги ғолибларга ўринбосарлар тайёрлашга ҳам катта эътибор қаратишган. Яқинда пойтахтимизнинг «Жар» спорт саройида ўтказилган Ўзбекистон чемпионати баҳсларида кўплаб ёш болакай ва қизалоқларнинг иштирок этиши фикримиз далилидир.

СУРАТЛАРДА: Ўзбекистон Каратэ миллий федерацияси президенти Н. Нафасов маҳоратли ёшларнинг бир гуруҳига спорт тоифасини белгиловчи дипломларни топширмоқда; чемпионат ғолиблари.

Д. АҲМАД олган суратлар.

От спорти

«УЛОҚ» — ХАЛҚАРО МАЙДОНГА ЧИҚМОҚДА

Ўзбек халқи нафақат бетакрор миллий қадриятлари, ўзига хос анъаналари, балки миллий спорт ўйинлари билан ҳам қадимдан шуҳрат қозонган. Таъкидлаш жоизки, бу спорт турлари ҳар қандай мафкура қобиқларини парчалаб, юзага қалқиб чиқаверди. Шундай бўлиши ҳам табиий эди. Чунки халқнинг хоҳиш-иродаси эди бу. Халқ иродасини эса ҳеч қандай куч синдира олмаслиги бугун барчага аён.

Ана шундай тарихий илдизларга эга бўлган миллий ўйинларимиздан бири улоқдир. Улоқ — авлоддан-авлодга ўтиб келаётган энг кўҳна мусобақаларимиздан. Бу беллашувда миллатнинг асл фарзандлари, шерюрак йигитлари баҳс бойлаган. Унда ғолиб чиқиш ўзига хос фахр саналган. Билаги кучли, орияти юксак ўғлон борки, улоқни олишга интилган. Бундан мазкур мусобақанинг қанчалик тарбиявий аҳамиятга эга эканлигини англаш қийин эмас.

Шунинг учун ҳам мустақилликка эришган дастлабки йилларимизданоқ миллий спорт турларини ривожлантиришга катта эътибор қаратилди. Ана шу эътибор самараси ўлароқ қисқа фурсатда ўзбек кураши жаҳонга юз тутди, халқаро мусобақалар қаторидан мустаҳкам ўрин олди. Эндиликда халқимизнинг яна бир гўзал ўйини — спортча улоқ ҳам халқаро майдонга чиқаётир.

Бу борадаги дастлабки қадам 1997 йилда қўйилган эди. Ўша йили Хатирчи туманидаги Олтинсой жамоа хўжалигида «Алпомиш» достонининг 1000 йиллигига бағишлаб мамлакат миқёсида «Улоқ» мусобақаси ўтказилганлиги спортнинг бу ажойиб турига нисбатан катта қизиқиш ва эътибор уйғотди.

Эндиликда Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси Навоий вилояти ҳокимияти билан ҳамкорликда яна бир хайрли ишни бошлашди. Шу йилнинг 11-13 ноябр кунлари у ерда от спорти бўйича халқаро турнир — «Улоқ» мусобақаси ўтказилади.

Уни юксак савияда ўтказиш билан боғлиқ барча ташкилий ва молиявий масалалар мутасадди ташкилотлар томонидан ҳал қилинган. Мусобақа ғолибига бош совринм — «Тико» автомобилининг калити топширилади. Иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллаган спортчилар эса рангли телевизор ва видеомагнитафон билан тақдирланадилар. Шунингдек, мусобақани кенг ёритган оммавий ахборот воситалари ходимларига ҳам алоҳида совғалар ажратилган.

Озод БЕК,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЮЛДУЗЛАРГА ЕТСИН ДАСТИМИЗ

Қувончлар ўткинчи, ўткинчи даврон,
Гоҳида ердамиз, гоҳида осмон,
Кимга суянчиқ, кимгадир армон.
Элнинг назарига тушмоқлик қийин,
Элнинг назаридан қолмоқлик осон.
Элнинг кўзидадир бўю бастимиз,
Элнинг кўзидадир ёлғон, ростимиз,
Майли, юлдузларга етсин дастимиз,
Элнинг назарига тушмоқлик қийин,
Элнинг назаридан қолмоқлик осон.
Ўзбеклар, ўзга юрт ҳавасин қилмас,
Ҳавасин, парвосин, даъвосин қилмас,
Ёвга ҳам ёмонлик нафасин қилмас,
Элнинг назарига тушмоқлик қийин,
Элнинг назаридан қолмоқлик осон.

Биз сўраб олмаймиз иззат-ҳурматни,
Биламиз, нелигин арзон, қимматни,
Элга эл бўлолсак берар қудратни,
Элнинг назарига тушмоқлик қийин,
Элнинг назаридан қолмоқлик осон.
Кўп кўрдик тарихда чиранганларни,
Сарбозни, дорбозни, чилангарларни,
Эли сийламаган, сийланганларни,
Элнинг назарига тушмоқлик қийин,
Элнинг назаридан қолмоқлик осон.
Ҳизр назар қилган юртда меҳмонмиз,
Меҳмонмиз, мезбонмиз, чин меҳрибонмиз.
Омон-омон деган Ўзбекистонмиз,
Элнинг назарига тушмоқлик қийин,
Элнинг назаридан қолмоқлик осон.

Янги шеърлар

АСРИМ

Қарғиш теккан давлатнинг
Емирилишин кўрдим мен.
Зулмдан бино бўлган
Қасрларнинг синганин,
Иймони йўқ савлатнинг
Эврилишин кўрдим мен.
Мудом кўз ёшга тўлган,
Киприкларнинг синганин,
О бахти қаро асрим,
Кўкраги яро асрим,
Умрим бўлакларини,
Бўлаклаб келди йиллар,
Шайтончалар бошимда
Чақиб келди ёнғоғин,
Орзу тилакларимни,
Тилганча тилди йиллар,
Тоқату бардошимга

Қўрқув босди оёғин,
О, менинг бирён асрим,
Тарихи гирён асрим.
Юракда аламлар кўп,
Қисматнинг кўзи қисиқ.
Яшар қорачиғларда,

Ҳамон ҳадикнинг изи.
Биз зулмга отдик тўп,
Танимиз кетди қизиб.
Надомат, аччиқлардан
Йироқ толе юлдузи.
Юлдузин топган асрим,
Кундузин топган асрим,
Тилларим бурро бугун,
Қалб офтобга чайилди,
Ўт чақнар кунлар келди,
Чақнаган деб чирсиллаб.
Юрагим — қасрим бутун,
Бардошлигим чайир деб
Эрким шамоли елди,
Қадам босгум қарсиллаб.
Куйган, ёмоним асрим,
Омон-омоним асрим.

Сафар БАРНОЕВ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ МОЛИЯ ИНСТИТУТИ

1999 йилда қуйидаги мутахассисликлар бўйича аспирантурага қабул эълон қилади:

- *иқтисодий назария*
- *макроиқтисодиёт*
- *эконометрика ва статистика*
- *молия ва кредит*
- *бухгалтерия ҳисоби, иқтисодий таҳлил ва аудит*
- *маркетинг*

Аспирантурага кирувчилар олий ўқув юртлари дастури ҳажмида қуйидаги фанлар бўйича кириш имтиҳонларини топширадилар:

1. *Мутахассислик бўйича*
2. *Фалсафа*
3. *Ўзбекистон тарихи*
4. *Чет тили*

Кириш имтиҳонлари 1999 йил 10 ноябрдан бошланади. Қабул қилинган тартиб асосида расмийлаштирилган шахсий ҳужжат ва мутахассислик бўйича рефератни 1999 йил 10 октябрдан 1 ноябргача юбориш керак.

Маълумотлар олиш учун қуйидаги манзилгоҳга мурожаат этишингиз мумкин: 700084, Тошкент шаҳри, Х.Асомов кўчаси, 7-уй, аспирантура бўлими, тел.: 34-55-38.

2189

Fulbright Scholarship Program for 2000 - 2001 Academic Year

The Embassy of the United States of America is pleased to announce the competition for the Fulbright Scholarship Program for the 2000-2001 academic year.

The goal of the Fulbright Scholarship Program is to increase mutual understanding between the people of the United States and the people of other countries. For over 50 years, the Fulbright Scholarship program has offered grants to college and university faculty, as well as independent scholars around the globe, to allow them to lecture and conduct research in the United States. In addition, since the inception of the program in 1946, it has allowed thousands of American scholars to teach and conduct research throughout the world.

The Fulbright Scholarship Program is open to college and university professors, professionals who wish to conduct research in the U.S. for a period of 4 to 12 months during the 2000-2001 academic year in the following fields: justice, education (including teaching English), library management, journalism, political science, business, sociology, arts, and the humanities.

Eligible applicants must be citizens of the Republic of Uzbekistan, fluent in English, and in good health. Academia applicants must have a candidate of science or doctoral degree at the time of their application. Professionals must have not less than 15 years work experience in the chosen field.

Applicants must complete the application form, available from the United States Information Service office.

Address: 41 Buyuk Turon Street, Tashkent
Telephones: (8-371) 133-70-96, 133-35-81, 133-59-74

Application forms are free of charge and may be photocopied. Completed forms should be returned to USIS before November 15, 1999.

Applicants who successfully pass the preliminary screening process will be invited for an interview.

2187-a

Hubert H. Humphrey Fellowship Program for 2000 - 2001 Academic Year

The Embassy of the United States of America is pleased to announce the competition for the Hubert H. Humphrey Fellowship Program for the 2000-2001 academic year.

The Hubert H. Humphrey Fellowship Program brings accomplished professionals from selected developing countries of Africa, Latin America, the Caribbean, the Middle East, and the Newly Independent States to the United States at a mid-point in their careers for a year of study and related professional experience. The program provides a basis for establishing lasting ties between citizens of the United States and their professional counterparts in other countries, fostering an exchange of knowledge, and increasing mutual understanding.

Fellowships are granted competitively to professionals in the public, non-governmental and private sectors who demonstrate a commitment to public service.

The Hubert H. Humphrey Fellowship Program emphasizes public policy, leadership, and management. It provides future leaders with direct experience of current American approaches to the fields in which they work as well as first-hand knowledge of American society and culture. It is designed to meet the requirements of policy makers, planners, administrators, and managers who have a public service orientation, have demonstrated leadership potential, and are committed to their country's development.

Eligible candidates must have an undergraduate degree, five years of substantial professional experience, proven leadership qualities, and a suitable level of English proficiency.

Applicants must complete the application form, available from the United States Information Service office.

Address: 41 Buyuk Turon Street, Tashkent
Telephones: (8-371) 133-70-96, 133-35-81, 133-59-74

Application forms are free of charge and may be photocopied. Completed forms should be returned to USIS before November 15, 1999.

Applicants who successfully pass the preliminary screening process will be invited for an interview.

2187-b

ЯНА БИР МАКТАБ

Мустақилликнинг саккиз йиллиги арафасида Ургут туманида саккизта янги мактаб фойдаланишга топширилган эди. Орадан бир ой ўтиб улар сони яна биттага кўпайди. «Оққўрғон» жамоа хўжалиги ҳудудидаги 15-ўрта мактабнинг янги биноси ҳам ўқувчиларни ўз бағрига олди.

Шу йилнинг апрель ойида бошланган қурилиш-монтаж ишлари асосан хўжалик томонидан амалга оширилди. Ишнинг тезлашишида Бешёғоч қишлоғи меҳнат аҳли томонидан ташкил этилган ҳашарнинг аҳамияти катта бўлди.

Мактабнинг очилиш маросимида қурилишда фаол қатнашган бунёдкорлар, ҳашарчилар, ўқитувчилар эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

А. САТТОРОВ.,
«Халқ сўзи» мухбири.

«Ал Мағриб» шўъба корхонаси жамоаси Имом-ал-Бухорий халқаро жамғармасининг бошқарув раиси Зоҳидилло Мунавваровга волидаи муҳтарамаси **Хосиятхон ая ТУРСУНОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
А. ЖАББОРОВ,
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
Л. ПАК,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги — 136-37-85
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0820, 23276 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — А. ОРИПОВ.
Навбатчи муҳаррир — И. ХУДОЁРОВ.
Навбатчи — О. РАЖАБОВ.
Мусаҳҳиҳ — А. САТТОРОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00 топширилди — 23.10
1 2 3 4 5 6